

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Rugsėjis - September 1, 1965

Nr. 93

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRIEŠ NASSERIO GALĄ?

JEMENO KARO PALIAUBOS GALI PRIBAIGTI DABARTINĮ EGIPTO REŽIMĄ. — IKI ŠIOL EGIPTO DIKTATORIUS LABAI GUDRIAI SUKOSI TARP WASHINGTONO IR MASKVOS. — GAUNAMA STAMBI PAGALBA IŠ VAKARŲ IR IŠ RYTŲ EGIPTO NEPRATURTINO. — MASES APETITAS BUVO PAŽADINTAS, TAČIAU NĖRA KUO JI PATENKINTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Egipto valdovo Gamal Abdel Nasserio susitarimas su Saudi Arabijos karaliumi Faisalu dėl paliaubų Jemene gali pagreitinti pirmojo kritimą, nors paliaubų sąlygos jam ir davė progos išlaikyti savo prestižą. Tačiau dėl tų paliaubų susitarė Egiptas su Saudi Arabija, t.y. kraštais, kurie oficialiai visai nekaravo, tuo tarpu Jemeno respublikonai, kuriuos rėmė Nasseris, ir nuverstos valdovės Imano Badr'o šalininkai, kuriuos kiek parėmė karalius Faisalas, kol kas jokių paliaubų nesudarė ir praktiškai Nasseris gali pasibaigti blogiau, negu atrodo iš susitarimo su Faisalu teksto.

Prieš tris metus prasidėjęs sukilimas Jemene buvo Nasserio, ir iš dalies sovietų, smarkiai remiamas. Nasseris galvojo, kad Je-

Kai Washingtonas atsisakė paremti grandiozišką Nasserio planą Nilo upelį užtventkti, tą padaryti pasisūlė Maskva. Po to Washingtonas, nepaisant visų anti-



Nasseris

menas sukilėliai vienas kitą prisidėję prie jo organizuojamos arabų vienybės Egipto vadovybėje. Tačiau nuverstos Imano šalininkams parodžius netikėtą pasipriešinimą, Nasseris buvo priverstas siųsti vis daugiau ir daugiau savo kariuomenės. Šiuo metu Egipto karių Jemene yra netoli 60,000. Tokio ekspedicinio korpo išlaikymas Nasseris kainuoja apie milijoną dolerių į dieną. Egiptui tai buvo nepakeliamas našta. Juo labiau, kad kovos galo nesimatė. Tiesa, sukilėliai kontroliavo miestus, tačiau jų apylinkės liko Imano šalininkų žinioje, nepaisant to, kad Egipto kariuomenė buvo moderniai ginkluota, įskaitant ir sovietinės gamybos tankus.



Tokiu būdu likimo ironija norėjo, kad Nasseris galų gale prie liepto galo priverstų ne Washingtonas ar Maskva, tarp kurių jis labai giliai žonglieravo, bet kažkokio primityvus kaimietis tolimajame Jemene.

Reikia atsiminti, kad Egiptas atrodo gana didelis ant žemėlapyje, tačiau faktiniai tik trys su puse nuosimčių teritorijos yra derlinga žemė, kitas dykumos. Gyventojų skaičiai pastoviai augant (po keturius nuosimčius kasmet), 29 milijonai egiptiečių prasmaitina amerikiečių kviečius.

Negali sakyti, kad Egiptas Nasseris valdant nebūtų padaręs pažangos. Ji jaučiama, ypač miestuose -- Kaišas suapylinėm turi apie 4 milijonus gyventojų, Aleksandrija -- 2 milijonus, tačiau auto-

klimės emigrantų sūnus, patekęs į JAV vyriausybę. Jo paskyrimas ambasadorium į Lenkiją prez. Johnsono pristatomas, kaip žingsnis į tamsesnių ryšių su Rytų Europos tautomis užmezgimą.

Rezultate, kad gavus duonos kepalą, reikia stovėti kelias valandas eilėje, kad susilaukus Egipto gamybos automobiliuko "Ramses", kuris faktinai yra iš vokiečių NSU Prinz dalių sudėtas, reikia laukti 3 metus. Tiek pat ir kito automobilio "Nasr", kuris faktinai yra italų FIAT. Juodoji rinka žydi. Diplomatai gali parduoti savo padėvėtą Vokswageną už 3-4,000 dolerių, t.y. gauti už jį dvigubai daugiau, negu kainavo naujas. Jau pagamintom mašinom amžinai trūksta dalių. Kaite išdėję taksai gali būti beveik tikras, kad nepasieks savo tikslo, vis kas nors pakeliui sugrius.

Nasseris gali išsilaikyti valdžioje tik kariuomenės ir valdininkų pagalba. Kariuomenė turi apie 200,000 gerai aprūpintų karių. Kad nesulaukus konkurentų, Nasseris generolų nelaiko ilgai, kaip penkis metus savo vietoje. Valdininkai yra gerokai ištvirkę ir ima kyšius, tačiau režimui ištikimi. Skurstančios masės iki šiol buvo palyginti ramios, prie to nemažai prisidėjo rytietiškas atsidavimas likimui.

Kas bus po Nasserio, kurio režimas įžengė į tryliktus metus? Komunistas, kurio tikslai sovietai? Faktinai jau dabar Nasseris valdė komunistiniais metodais, tereikia tik jį pakeisti politbiuru. Ar iškilis naujas diktatorius iš armijos tarpo? Kiek laiko jis galės išsilaikyti? Ir ar mokės jis taip vikriai laviruoti tarp Rytų ir Vakarų, kaip Nasseris?

Astronautai sėkmingai atliko kelionę

* AMERIKOS ASTRONAUTAI L. Gordon Cooper Jr. ir Charles Conrad, Jr. nusileido rugpjūčio 29 d., sėkmingai atlikę ilgiausią ir ambicingiausią kelionę erdvėje. Tai buvo tikrai jaudinanti ir įvairių nuotykių pilna kelionė. Bet nežinot, į raketą įsitrausius įvairiausius defektus, kurių buvo net 121) kelionė laikoma visais atžvilgiais pavykusia ir savo misiją pilnai atlikusia.

O svarbiausia, abu astronautai nusileido sveiki, pilni energijos ir puikioje nuotaikoje.

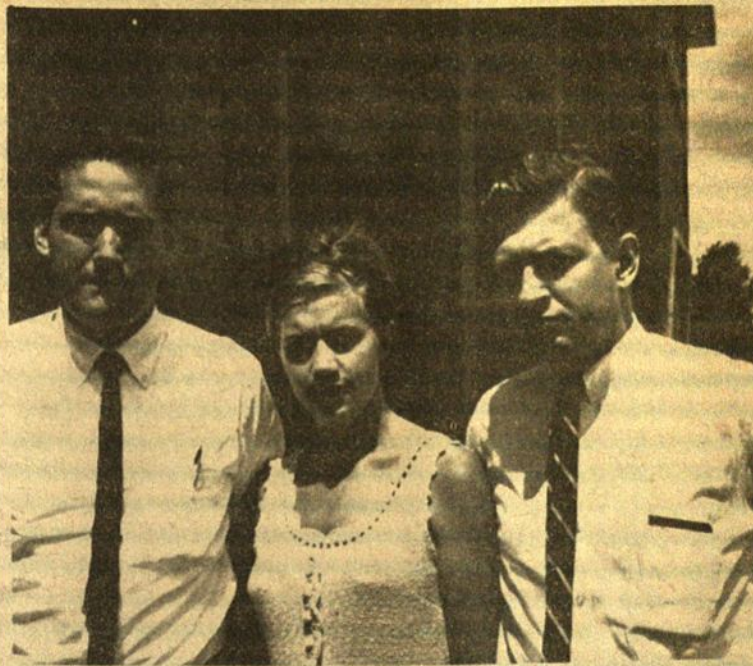
* PREZ. JOHNSONO kabineto narys, paštų valdytojas John A. Gronouski, paskirtas ambasadorium Lenkijoje. Į jo vietą paštų valdytoju pakeistas Lawrence O'Brien.

Gronouski buvo pirmas lenkų

klmės emigrantų sūnus, patekęs į JAV vyriausybę. Jo paskyrimas ambasadorium į Lenkiją prez. Johnsono pristatomas, kaip žingsnis į tamsesnių ryšių su Rytų Europos tautomis užmezgimą.

N.ZELANDIJOJE

Aucklande, Naujoje Zelandijoje gėdinga Pabaltijo valstybių užpuolimo ir suklautos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą 25 metų liūdną sukaktį, pabaltiečiai paminėjo š.m. birželio 20 dieną drauge su lenkais, vengrais, ukrainiečiais ir kitais nuo Sovietų agresijos nukentėjusiais. Kalbėjo Naujosios Zelandijos Baltų klubo pirmininkas Jonas Pečiū-



Inž. A. Mažeika su poniu ir dr. Alg. Budreckis lankant Lietuvos kolonijas lapkričio 13 manifestacijos reikalais.

LIETUVIAI IR AMERIKIEČIŲ POLITIKA

ANTANAS B. MAŽEIKA

Atrodo, kad viena iš didžiausių klaidų, kurios iki šiol negalėjo nugalėti lietuvių visuomenė, yra nepakankamas Amerikos politinių partijų svorio, jų funkcijų ir įtakos lietuvių visuomenei ir jos kovai už nepriklausomybę atgavimą supratimas. Ne kartą buvo pastebėtos tendencijos, rodančios nesuvokimą tiek respublikonų tiek demokratų partijų tiksluose ir veikloje. Tos problemos, ar geriau sakant, nesuvokimas, galėtų būti suskirstytos sekančiai:

a) Pragmatizmas prieš ideologiją Amerikoje.
b) Apatija prieš aktyvų įsijungimą į partijų veiklą.
c) Nesugebėjimas suprasti tų partijų, kaip tikrojo kelio lietuvių visuomenei laimėti jėgos JAV politikoje ir tuo būdu tiksliau ir įtakingiau įtaigoti ir kreipti JAV užsienio politiką Lietuvai palankesne kryptimi.

Pirmoji problema -- pragmatizmas prieš ideologiją -- yra gyvenimiška lietuviams, nes mūsų

vadai ir organizacijos į JAV politines partijas žiūri iš to paties taško, kaip jie žiūrėtų į bet kurią kitą politinę partiją Europoje. O toks JAV ir Europos politinių partijų palyginimas iš tikrųjų yra klaidingas, kai jose yra aiškius skirtumas tiek tiksluose tiek uždaviniuose. Kai dauguma europietiškių partijų vadovauja ideologiniais pagrindais ir tikslais, nuo kurių jos tik retais atvejais nusigręžia, amerikiečių partijos neseka taip griežtai bet kokių ideologinių principų. Kitaip tariant, jos jaučiasi laisvos ar lanksčios savo politiniam formatui keisti, eiti į kompromisus dėl idėjos, platformos; dar toliau, jei tos abi partijos mato, kad pakeltimui nesuderinti su konstituciniais dėsniais ir žmonių teisėmis reikalavimais, jos siflo pakeitimus, kad susiderinti su laiko ir naujų sąlygų reikalavimais, kurie tuo metu gali išskirti. Jokia partija, nepasikeis tokių programos, kuri negalėtų būti pakeista, reikalui atsižadus.

Tą prasmę abi didžiosios Amerikos partijos yra gyvenimiškos ir su laiko dvasia apsi-pratusios, o krašto pažanga visa tai įjungia ir sugromuluoja. Iš to taško išeinant, yra žinomas faktas, kad JAV veikia tik dvi partijos, turinčios įtakos krašto valdymui ir jo pažangai. Tuo būdu tik tose dviejose partijose ir gali-mas politinis sutarimas tarp dešinės ir kairės. Juk jau ne vienam aišku, kad liberalų ir konservatorių yra abiejose partijose ir kad tie du sparnai tarp savęs ne kažin kaip sugyvena. Visą tai, be abejo, patiekia gana komplikotą abiejų partijų vaizdą, bet, mažų mažiausia, tuo būdu mes jas galime lengviau su-

prasti, joms esant pragmatiškom pasirenkant kandidatus tam ar kitam postui, pasirenkant tokius, kurie, partijų manymu, turėtų laimėti rinkimus.

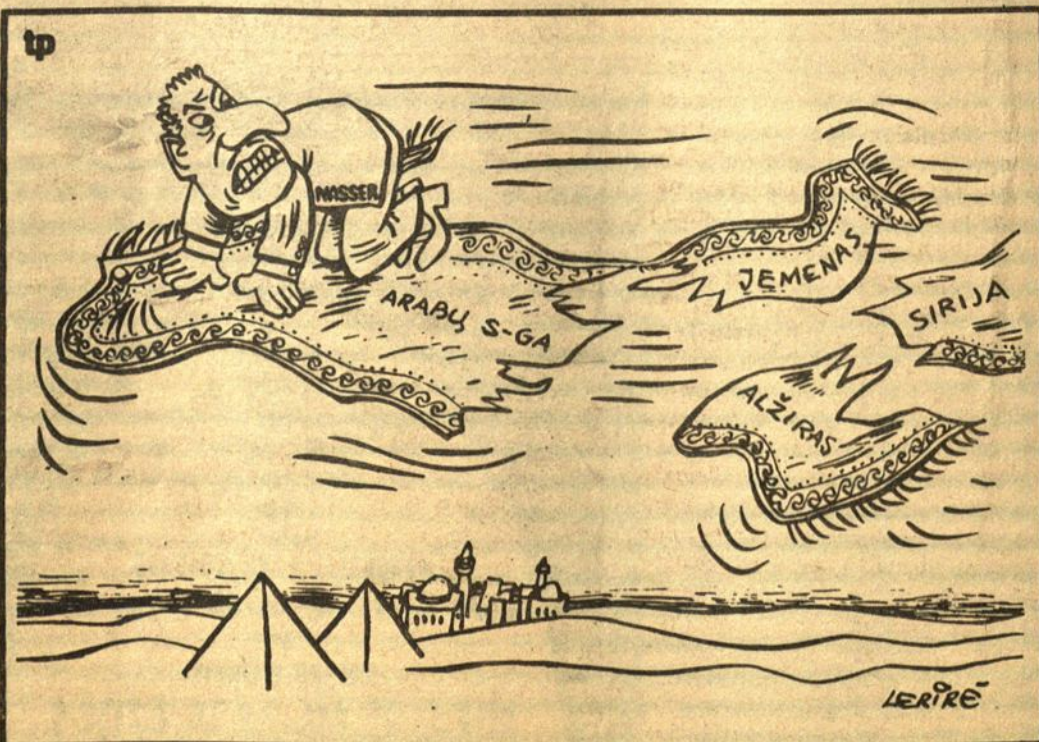
Paprastai, niekad neišstatomas kandidatas, kuris griežtai neatsisakytų bent dalies savo principų ar nusistatymo partijos platformos atžvilgiu, jei jo manymu, to reikalauja dauguma balsuotojų. Tai, be abejo, dar nereiškia, kad tas ar kitas kandidatas neturi jokių principų, bet tai rodo tik tai, kad jis privalo skaitytis su balsuotojų nuotakomis. Toks atvejis ryškiai pasirodė per prezidento rinkimus. Daugelis galvojo, kad L.B. Johnsonas bus "per minkštas" komunistų atžvilgiu, nes priešrinkiminėje kampanijoje jis neparodė jokio antikomunistinio ženklų. O tuo tarpu išrinkus L. Johnsoną prezidentu, jis parodė naują ir griežtą antikomunistinę politiką, kuri šiuo metu ypatingai ryški tolimuosiuose Rytuose.

Visas šis komentaras neišplaukia iš autoriaus idėjų ir nusistatymų to ar kito kandidato atžvilgiu. Tai tik pastangos nurodyti kryptį, kad mes, lietuviai, neprivalėtume į politinius kandidatus žvelgti vien tik iš jo priklausomybės tai ar kitai partijai. Pirmučiausia, mes į juos privalome žvelgti, kaip į individus, atskiriant nuo partinės doktrinos. Kitaip sakant, į juos privalome žiūrėti amerikietiškomis akimis -- pragmatiškai ir realistiškai. Tuo būdu mes galime daug laimėti, objektyviai išnagrinėję asmenį, o galime ir pralaimėti, iš anksto padarę politiškai teorinę sprendimą.

Labai svarbu, kokį nusistatymą mes rodome politinei partijai jos išstatym rinkimams kandidatui. Neatsižvelgiant į tai, kas laimės rinkimus į Kongresą, Senatą ar Baltuosius Rūmus, mes turėsime su tuo skaitytis. Tą prasmę mes ir vėl privalome būti pragmatiški, gerai įsisąmoninę, kad mūsų pažitros, anksčiau ar vėliau, bus žinomos ir gali priversti atitinkamą asmenį persvarstyti savo ankstyvesnį nusistatymą -- geresnė ar blogesnė prasmė mūsų interesams ir Lietuvos reikalui. Koks bebūtų mūsų pačių nusistatymas to ar kito kandidato atžvilgiu, mes visuomet privalome parodyti save pajėgiais įtaigoti jį, veikti mūsų tikslų labui. Tai svarbi ir gyvenimiška problema, kurią iki šiol tinkamai spręsti sugebėdavo kitos tautybės.

Nepaslapstis, kad, pvz., lenkų respublikonai ir demokratų aktyviai reiškiasi kiekvienos rinkiminės kampanijos metu. Abi grupės stengiasi įtaigoti atitinkamus kandidatus taip, kad rezultate laimi "lenkiškiausias kandidatus" ir tuo būdu daug laimiama lenkų interesams. Nei lenkų respublikonai nei demokratai tarp savęs nekovoja, ką mes iš jų tikrai turėtume pasimokyti.

(Nukelta 2 psl.)



- Šis kilimas visai nestiprus...



Dirvos bendradarbis G. Procuta, šią vasarą Chicagos universitete gavęs M.A., su motina ir broliu arch. V. Procuta.

Kokie yra panašumai ir skirtumai tarp ruso ir amerikiečio?

Vyt. Alseika

Vokėčių laikraščio "Die Welt" atstovas H. Schewe, septynerius metus išgyvenęs Sovietų Sąjungoje, neseniai lankėsi Amerikoje ir ta proga parašė straipsnį palyginamas abu kraštus, jų žmones bei papročius ir kas juos jungia.

H. Schewe Ameriką palygina su didelėmis staldėmis. Viskas čia juda, kiekviena dalelytė turi savo paskirtį. Juda ne tik žmonės, bet ir automobiliai, kurių kolonos skrodžia šėšius ar aštuonius kelius, viršuje nuolat dūgia sprausminiai keleiviniai lėktuvai ar helikopteriai. Atrodo, kad JAV gyventojai yra susibūrę į nuostabią organizaciją, kurioje viskas vykdoma sekundės tikslumu ir kurioje viskas numatyta. Siekama, kad žmogaus gyvenimas būtų kuo patogesnis, malonesnis, lengvesnis, įvairesnis. Norima, kad Amerikos gyventojas būtų "aktyvus", veiklus nuo lopšio iki karsto. Čia tegalima paklausti: kaip ilgai žmogaus nervai tokį gyvenimą gali išlaikyti?

Europiečiams, ypač iš Maskvos atvykusiems, atrodo, kad amerikiečiams tenka iš karto vykdyti kelis veiksmus. Dėl to pvz. viešbučiuose, vonių kambariuose būna įrengti telefonai. Laikas yra brangiausias žmogaus turas ir jo negalima prarasti. Reikia išlaikyti gerą formą ir jei tai nevyksta, žmogus turi atsilikti. Amerikiečiai -- didelio ritmo žmonės.

Tuo tarpu Sovietų Sąjungos gyventojas jau turi kitokį ritmą. Rusas jau ramesnis, labiau galvojančias. Jis -- kietesnės odos sutvėrimas. Jei kas Sovietijos gyventojui nepavyksta, jis sako: "ničėvo" ar "ladno" ir... jis apsimirina, pagaliau, susitvarko. Tuo tarpu, amerikietis nelaukia nesėkmės ir jam atrodo, kad viskas turi sėkmes. JAV gyventojas sukuria nepaprastai automatizuotą, dirbtinį aplinką. Amerikietis

jį yra apvaldęs ir... jį valdo amerikietis.

Tiesa, statoma, gaminama, modernizuojama bei automatizuojama ir Sovietuose, bet tos rusiškos staklės veikia žymiai lėčiau. Šiaip gi amerikiečiai ir sovietai turi daug bendro. Juk abu jie -- pionieriai. Jie apvaldę plančius žemės plotus ir jų sienose gyvena įvairių tautų mišinys. Abiejų kraštų gyventojai -- teldžia narsumo ir patriotizmo pavyzdžius. Abiejų kraštų piliečiai pasirodo esą panašūs patriotai, savo praeities žygių garbintojai. Karo muziejaus Volgograde (buv. Stalingrade) vadovas turistams aiškina tokiu pačiu patriotizmo kupinu tonu, kaip ir jo kolega Bostono muziejuje. Tautinis patosas pastebimas ir Maskvoje ir New Yorke bei kitame JAV mieste. Amerikoje sunku rasti valdiškos įstaigos viešą kambarį, kuriame nebūtų pagarbai iškabinta žvaigždėtoji JAV vėliava.

Nors rusai ir amerikiečiai -- pionierių tautos, tačiau skirtingas jų požiūris į gamtą. Ivanas Ivanovičius gamtinės aplinkos atžvilgiu natūralistas. Jis prakaistuoja, kai karšta ir jis šilčiau apsirengia, kai šalta oras. Tuo tarpu amerikietis gyvena celofano aplinkoje. "Airconditioned" -- tai madingas, lyg burtų žodis. Viskas Amerikoje vėdinama. Ne tik butas, automobilis, bet bažnyčia ar baras. Amerikietis viską pakuoja į celofaną -- ne tik dantų šepetėlį, bet ir savo šypseną. Svečias nuolat girdi kalbant "Mes esame lamingi tamstai galėdami padėti" ir tučtuojau atsiveria šypseną ir ji svečią persekioja visur.

Rusas nepatenkintas, jei jis trukdomas. Tokiais atvejais labai nemandagūs, grubūs pasirodo Sovietijos restoranų padavėjai, krautuvių pardavėjos bei įvairių

įstaigų pareigūnai. Jei Ivanas Ivanovičius juokiasi, tai jis juokiasi, kaip sakoma, "iš širdies".

Amerikiečius ir rusus, ar Sovietijos gyventojus sieja dar vienas bendras bruožas: jie apdovanojami fantazija, jie jaučia polinkį saldžiai romantiškai ir pomėgį įvairiems techniškiems žaislams. Amerikiečių pasakų kraštai -- "Disneyland" netoli Los Angeles (septyni milijonai lankytojų per metus) Sovietų Sąjungoje būtu nemažiau lankomas ir gyventojai nemažiau žavėtųsi. Ne tik pas amerikiečius, bet ir pas rusus galima pajusti polinkį pasišalinti iš tikrovės ir pasinerti

į savosios fantazijos svaitonių pasaulį. Dėl to toks Walt Disney, jei jis būtų gimęs Sovietuose, būtų nepaprastai brangintinas asmuo.

Amerikiečių pasaulis persunktas pertekliaus visuomenės šūkiais -- reklamos, didžiuliais plakatais, įvairūs viliojimai. Tuo tarpu ruso gyvenimą veikia taip pat šūkiai, bet tai daugiausia nereklama, bet -- propaganda, įvairūs pažadai. Žinoma, tarp amerikiečių ir sovietijos gyventojų nėra didelio skirtumo. Jie yra atsidūrę įvairiose išsivystymo fazėse. Amerikiečiai žymiai toliau pažengę.

Lietuviai ir amerikiečių politika

(Atkelia iš 1 psl.)

Lenkų pavyzdys turėtų pasitarnauti ir nagrinėjant sekantį dvi problemas, būtent lietuvių apatiją aktyviam veikimui abiejose politinėse partijose ir nesugebėjimą pripažinti savo galimos tikrosios įtakos partijos sferose.

Lietuviai iki šiol tenkinasi veikdami tik savų -- lietuvių -- įtakos sferoje. Tai sritis, kur lietuvių veikla tarp lietuvių, tik juos įtaigojančią ir kalbant tik lietuvių visuomenę. Kitaip sakant, mes veikdami ir planuojame labai ribotame rate, -- mūsų lietuviškame ghetto!

Mes tenkinamės sudėję visą savo pajėgumą ir energiją vien tik lietuviškoms organizacijoms. Tuo negalvoju nuvertinti bet kurios lietuviškos organizacijos funkcijų ar tikslų. Norėjau tik pabrėžti, kad organizacijų labai jau menką įtaką amerikiečiams ir amerikiečių politikai. Vienintelis kelias turėti įtakos amerikiečių politikai yra aktyvus dalyvavimas ir veikimas jų pačių politinėse partijose.

Galvojimas, kad lietuviai gali pasisavėti savomis idėjomis abiejose partijose ir net išsikviesti vietą Kongrese, nėra nei absurdiškas nei negalimas. Iš nemažo lietuvių skaičiaus Amerikoje, tiršta mūsų grupė (apie 200,000) gyvena Chicagoje, Vien

iš ten galimas vieno kongresmano išrinkimas. Čia tegul pasitarnaus mažos graikų bendruomenės pavyzdys. Nors graikų skaičius Amerikoje nesiekia nė pusės milijono, jie yra tvirtai įstatę koją demokratų partijose ir kartu užsitikrinę sau nemažą rinkamųjų ir skiriamųjų pozicijų, iš kurių aktyviai veiksma graikų interesų naudai. Be abejo, jau ne kartą kilo klausimas, kaip visa tai įmanoma atsiekti tokiai neskaitylingai tautinei grupei. Ir vėl, atsakymas glūdi aktyviame graikų dalyvavime amerikiečių politinėje partijose, pradedant mažiausiu vietos skyrmu, baigiant centriniu komitetu. O svarbiausia, kiekvienas graikas padeda kitam graikui išsikviesti, iš to ir išvada, kad tautinės grupės skaičius dar nėra lemiamu veiksnium. Grupėse, kur neįmonuoja dideli skaičiai, partijų vadovybės ieško energingų ir kompetentingų asmenybių, turinčių ryšių su savo tautybės visuomene.

Savo skaičiumi ir lietuvių gali turėti įtakos ne vien tik partijos platformą nustatant, bet ir kitais atvejais, jei tik žmonės būtų tuo susidomėję. O tas susidomėjimas labai svarbus netik politinei partijai, bet visam Lietuvos reikalui. Taigi, būtina reikalingi tiek lietuvių respublikonai, tiek demokratai.

Kaip jau buvau minėjęs, lenkų respublikonai ir demokratai visuomet aktyviai reikšiasi tiek partijos veikloje, tiek rinkimų metu. Tuo būdu jie visuomet išsina savo reikalų laimėtojai. Reikia pastebėti, kad lenkai visuomet turi savą kandidatą Kongresui, miesto tarybai, valstijos senatui ir kitiems rinkiminiams postams. Taip, pvz., iš Illinois jie turi vieną respublikoną kongresmaną, kai iš Indianos -- demokratą. Chicagoje daugelis partijos skyrių (wards) kur gyvena lenkai ir lietuviai, yra lenkų kontrolėje, tuo būdu įgyjant daug įtakos valstijos ir krašto partijos reikaluose ir tuo būdu daug laimima ir lenkų visuomenės reikalams. Jų balsas politikoje tikrai yra svarus ir įtakingas.

Lenkiškosios įtakos strategija, pvz., labai ryškiai buvo pastebėta All American Council of the Democratic Party posėdžiuose praėjusio birželio mėn. Waldorf Astoria viešbutyje. The All American Council yra sudarytas iš visų tautinių grupių atstovų demokratų partijose. (Ten yra ir lietuvių atstovas.) Posėdžių metu lenkų įtaka ir svaris išryškėjo, kada jų atstovai nepasitenkino vien tik bendra rezoliucija, smerkiančia Sov. S-gos okupaciją Lenkijoje, bet jie konkrečiai reikalavo įtraukti ir 1938 m. sienų klausimą, taigi, su Vilium ir Lvovu! Rezoliucija nepaėjo, nes kiti atstovai nesutiko per toli brautis į Valstybės Departamento "teritoriją". (Toji Taryba -- Council -- priėmė rezoliuciją, kurioje Valst. Departamentui buvo rekomenduojama ir toliau pripažinti Baltijos valstybių diplomatinis ir konsularinius atstovus egzilyje, lygiai kaip ir kitų okupuotų kraštų atstovybes ir vyriausybes egzilyje, kartu visiems pasižadant veikti demokratų partijose, kad kuo greičiau būtų pasiektas pavergtų kraštų išlaisvinimas).

The All American Council tarnauja pavyzdžiu, kaip mes, lietuviai, privalome aktyviau reikštis abiejose partijose, jei iš tikrųjų galvojame veikti savo tautos ir valstybės ateitį.

Mes pastoviai prarandame daug savo žmonių asimiliacijos ir indiferentiškumo dėka. Nieko negalime tikėtis iš ateities, kol nesuprasime, kad privalome keisti savo strategiją ir politinės veiklos techniką saviems suburti

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

KUR DINGO tie neseniai taip šauniai pasireiškę mūsų išradinųjų jaunimo veikėjų gynėjai nuo tariamų "suniekinimų ir išjuokimų šiuose užrašuose? Jaunieji, tiksliau tariant -- jaunesnieji (nes nebe tokiu jau "geltonsnapiu") veikėjai dėl to neva "suniekinimo" (kibiceriais pavadiniamo!) nei susijaudino, nei suklupo, o griebėsi -- net anksčiau, negu gynėjų choras pragydo -- naujo ir daug stambesnio užsimojimo. Užsimojimo nebe Amerikos vietnaminę politiką lietuvių vardu užtarti, o judinti iš įstrigimo savąjį lietuvių reikalą. Tai daug kietesnis riešutas, negu pareikšti komitetai Amerikos prezidentui už pažadą neatiduoti komunistams pietinės Vietnamo dalies. Tokį riešutą kalandantiems reikia dešimteriopai stipresnės apsaugos nuo pavojaus -- ne nuo pavojaus būti "suniekinamiems" palyginimu su kibiceriais (šiuo atveju tokio pavojaus nei nėra, nes nėra pagrindo tokiu palyginimui), o nuo pavojaus "išsilaužti dantis". Klatingiausias to pavojaus šaltinis būtų mūsų visuomenės viešosios nuomonės tykla apie tą užsimojimą.

Tiesiogiai pakalbinti mūsų visuomenininkai, kiek girdėti, apie užsimojimą -- žygi į Jungtines Tautas -- atsiliepia tik palankiai. Esą, parašo malonių laiškelių su "tegu Dievas jums padeda" linkėjimais, kiti primeta kas dolerį, kas dešimkę ar net ir šimtinę, kiti jau ir komitetus steigia ekskursijoms į manifestaciją organizuoti, bet viešai -- tyli ir tebelaukia "ką čia tas jaunimas parodys".

Bendruomenės, Tarybos, Vliko vadai irgi, sako, pritarė ir palaimino, šiek tiek davė ar pažadėjo ir finansinės paramos, bet viešo pasisakymo nei iš jų dar negirdėt. Tik patys organizatoriai pranešinėja apie gautus pritarimus ir palaiminimus.

Laikraščiai tuos ir kitus organizatorių pranešimus -- kas pirmuose, kas "užkampiniuose" puslapiuose spausdina, bet iš savo pusės dauguma irgi tebevengia išsistarti: nei abejojimų, nei kritikos, nei pritarimų, -- lyg tai būtų lietuvių visuomenės neliečiamas kokio klubo gegužinės rengimas... Kai kurie laikraščiai (pvz., Chicago's Naujienos ir Sandara) net ir pranešimus apie tą šaunų (ir, aišku, rizikingą) užsimojimą ligi šiol rūpestingai slepia nuo savo skaitytojų. Jei nebūt susirgęs dr. Grigaitis, jisai tikriausiai netylėtų: už ar prieš, bet pasisakytų. Jo pagalbininkai, matyt, nedrįsta pasirodyti su nuomone apie tokį viešos reikšmės dalyką.

Toks "tylos sąmokslas" betkokiam pasiryžimui nepalyginti sunkesnis kuolas per galvą, negu "post factum" pastabos, kokios jos -- giriančios ar peikiančios ir pagrįstos ar nepagrįstos -- bebūtų. Tad, kur dingot, tie taip neseniai branginto ir glostyto jaunimo gynėjai ir užtartytojai?

ir išlaikyti vienybėje. Kasdien privalome ieškoti naujų metodų, kad žmonės išjudintų ir atkreiptų jų dėmesį į bendrytiksly supratimą. Tai galima atsiekti tik konkrečiais rezultatais, kurie rodo vienybės tikrąją prasmę. Bendras veikimas abiejose politinėse partijose yra vienas tokių metodų. Darbas konkrečiam ir pozityviam tikslui, kaip ruošimasis

manifestacijai Madison Square Garden ir žygiui į JTO -- yra kitas.

Tačiau privalome surasti ir daug daugiau naujų kelių!

25 metai Lietuvos okupacijos kaip tik sudaro gerą pagrindą savo ateitį apspręsti, ne tik savo, bet ir mūsų vaikų, o taip pat ir pavergtos Lietuvos.

ATVAŽIAVĘ Į CHICAGĄ
aplankykite

"69" MENO GALERIJA
VIRŠ 200 LIET. DAIL.
PASKUT. DARBŲ

KAILIŲ PREKYBĄ
IVAIRŪS KAILIAI

"SPARTA" atstovybė
RADIJO, RAŠOMOS IR
SKAIČIAVIMO MAŠINOS
MUZIKOS NAMUS
PIANAI IR VARGONAI

Valandos: 12-8 v. v. Tel 778-0505

Sav. STASYS ORENTAS

2612 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60629

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS



tik tiesioginė
liepsna padaro
juos taip skanūs!

tas pats!

Stroh's
FIRE-BREWED FLAVOR

Tiesioginė, sunkiai dirbanti, nešposaujanti liepsna. Kiek skonio ji suteikia maistui. Tiesioginė liepsna suteikia kai ko ypatingo ir alaus skonui. Ji veikia kiek skirtingai, bet rezultatai tie patys... puikūs skonis. Ugnimi darymas yra tradicinis Senojo Pasaulio būdas... juo išgaunamas geresnis skonis iš visko, kas dedama alų darant. Ugnimi darymas yra brangesnis, bet tuo būdu išgaunamas skonis labiau patinka klientams. Ragauk šalta Stroh's dar šiandien. Tai vienintelis Amerikoje ugnimi darytas alus.

ŽIURĖKITE BEISBOLĄ, JUNGUS ABC-TV KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ, WEWS, Channel 5

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KANADOS LIETUVIŲ
DIENAI ARTĖJANT

Tradicinė Kanados Lietuvių diena jau čia pat. Šiemet jį vyks rugsėjo 4-6 d.d. Ontario provincijos pietinė dalyje, St. Catharines mieste. Vietovė yra prie Queen Elizabeth kelio, apie 10 mylių į vakarus nuo garšiojo Niagaros krioklio.

St. Catharines lietuvių kolonija nors ir nedidutė, bet gana judri, moka organizuotis, susiklaustyti ir gražiai veikti. Žinoma nuo jų ne kiek neatsilieka Welando ir kitos Niagaros pusiasalio lietuvių gyvenvietės. Bet dažniausiai, kai iškyla rimti reikalai, ar užgula kiek didesni darbai, tai šio kampelio lietuviai meta viską į šalį ir veikia jungtinėmis rankomis. Ne kitaip būtų galima suprasti ir šito artėjančio didingo lietuvių sąskrydžio ruošos eigą.

Šiuo metu patys stambiai paruošos darbai jau atlikti ir pagrindinių reikalų tvarkymas eina į pabaigą. Belieka laukti tik pačios šventės ir gausaus joje dalyvių skaičiaus.

Tačiau ne salių ir orkestro pasamdyme, suolių ir stalų sustatyme, išviršiniame papuošime, ir linksmų nuotaikų sudaryme būtų šventės esmė. Taip pat nepakaktų šventei praėjus paruošti pajamų bei išlaidų apyskaita, kurios balansas siektų dešimtis tūkstančių ir rodytų gražų pelną.

Taigi, šalia pramoginės dalies, Lietuvių Diena turi turėti ir tam tikrą turinį, į kurio apimtį įeiti mūsų visų troškimai ir norai. Mes negalime rinktis vien tik pramogai ir atgal grįžti tuščiomis. Mes turime tokių skaudžių problemų, apie kurias kitos tautos net nepagalvoja. O vis tik jos labai daug rūpesčių kelia. Su jomis mes nesiskiriame per dieną, vakarę į lovą einame, o rytą vėl kartu su jomis iš lovos keliamo.

Taip ir bėga laikas vis vienodai ir be atvangos. Jau praėjo 25 metai, kai smur-

tas ir despotizmas viešpatuoja mūsų tėvų žemėje. Daug kančių pakėlė lietuvių tauta. Antrojo Pasaulinio karo pasėkoje jį kart su kitomis Pabaltės tautomis liko sutripta, pavergta; kenčia paniekinta, kankinimais, išnaudojimą ir trėmimus iš gimtųjų vietų, tarytum, jį būtų buvęs didžiausioji karo kaltininkė. Upeliai kraujo ir ašarų nutekėjo per tą laiką, o vergija Vidurio Europoje vis dar tebesitęsia. Negi amžinai taip gali pasilikti? Ne! Ir dar kartą ne! Laisvės vertybė yra neįkainojamai brangi ir jos lietuvių tauta sieks visomis galimomis priemonėmis. Kova už laisvę negali nei sustoti, nei susilpnėti. Tokiu sunkiu metu tikrai ne laikas būtų tėvynę iškeisti į blizgų ir sėdėti sau ramiai užmiršus jos praeitį ir kančias.

Todėl ši vienuoliktąji Lietuvių Diena turi praeiti didelio susikaupimo ir susimastymo, nesiliaujančio ryžto ir kovos už laisvę ženkle.

Susimastyti mums išsiūbiusiuose po platųjį pasaulį tikrai yra ko. Kiekvienas, tikiu, rasime ką nors taisytiną. Reikia žvelgti ar kartais lietuvišku požiūriu neslenkame į pakalnę? O gal dar rastume apsilaidimo, neišėjimo, šykštumo ir kitų besiskverbiančių į mūsų širdį nedorų. Turime susimastyti, ar kartais sąžinė neprisnūdė lietuviškam laikraščiui ir knygai, ir ar nepratiname tuo pačiu keliu eiti mūsų jaunimą. Ir taip iškyla visa eilė klausimų, kurie be susikaupimo ir ryžto sunkiai gali būti nuveikiami. Geri norai tik remiami nepaliaujamo ryžto gali dvasioje padaryti perversmą ir patapti realybe. Nesirūdami, mes mažiausiai pagundami nebūtume pajėgūs atsilaikyti ir praeitume pro mūsų laisvės kovos lauką jo nepastebėję. (pb)

MŪSŲ PAREIGOS LIETUVAI

Šie 1965-ji metai, nuo pat sausio mėnesio prasidėję didžiais paruošimais įvairiems lietuvių gyvenimo įvykiams, yra neeiliniai metai. Jie reikšmingi visų lietuvių kraštų lietuviams, o dar labiau pavergtoji tėvynės gyvenantiems ar tolimos Rusijos šlaurės ištėmimė.

Šiuos neeilinius metus visuose pasaulio kraštuose kiekvienas lietuvis atžymi skirtingai, o pamiršti negali nė vienas. Tai 25-ji Lietuvos rezistencijos kovų metai. Tai 25 metai Lietuvos nepriklausomybės netekimo. Ši sukaktis kiekvienam lietuviui yra didžiai skaudi. Tie 25 metai Sibiro tremtinių palaužė sveikatą, pastūmėjo į nusivylimą Vakarų pasaulio politiką, bet, nepalaužė tvirtos lietuvių patriotinės dvasios, nežūrint kokiame pasaulio

užkampyje jis begyventų. Šiais suaktuviniiais metais rimtini ir susikaupimui minime žuvusius partizanus už Lietuvos laisvę, su pagarba prisimename tuos, kurių šiandien nebėra gyvųjų tarpe, kurie savo gyvenimu paaukojo nepriklausomos tėvynės laimėi. Jų nebėra, bet jų taurus pavyzdys ir kilni auka visur mus gyvuosius lydės ir primins dainos žodžiais išreikštus žygius tų, kurie pažį istoriją kūrė ir kraują bei dašnomis užrašė, anot poeto Alsčio.

O jų dainose paliktas gyviesiems testamentas, jų paskutinį troškimą ir viltį išreiškė šiais žodžiais:

"Kurios neištraukė mirtis dar iš tarpo,

Kurie sapnuos mato gimtuosius laukus,

MIRŠTANČIŲ GARBĖ (6)

Kuriuo keliu eiti?

STASYS ŽYMANČAS

1949-50 m. Lietuvos pogrindyje aštriai iškilęs tautinio lietuvių pasipriešinimo taktikos ir metodų klausimas nebuvo naujas. Esminiai nesutarimai tuo klausimu pasireiškė jau antrosios sovietų okupacijos pradžioje.

1944 m. sovietams antrą kartą okupavus Lietuvą, vokiečių okupacijos metais lietuvių rezistencijai vadovavęs VLIKas nustojo egzistavęs. Kaip vadinamo mažojo VLIKo pirmininkas vėliau pats pripažino, VLIKas karo įvykių eigos buvęs išblaškytas. Tačiau VLIKo išblaškymas dar nereiškė organizuotos lietuvių rezistencijos žlugimą. Jautų pačių metų rudens įvykių išlikusių VLIKo narių ir bendradarbių bei kitų akty-

vių pogrindžio veikėjų iniciatyva buvo sudaryta nauja politinio Lietuvos pogrindžio vadovybė: Lietuvos Išlaisvinimo Taryba. Yra žinoma, kad kai kurie jos veikėjai pagrįstai baiminosi, kad sovietų okupacija galint užtrukti ilgus metus. Todėl jie su dideliu susirūpinimu žiūrėjo į krašte aiškiai bręstančios atviros ginkluotos kovos prieš okupantą galimas skaudžias pasekas, nes buvo aišku, kad patys vieni lietuviai tos kovos laimėti negalėjo. Tie veikėjai reišė nuomonę, jog lietuviai priversti slėptis miškuose turėtų vengti aktyvios kovos ir patys ginkluotų veiksmų prieš okupantus neprašyti. Deja, toks galvojimas pasirodė nerealus. Greit paaikškėjo, jog ginklų į rankas pėmusius su laikyti nuo to ginklo panaudojimo ano meto sąlygomis buvo neįmanoma.

LIT pastangos susiprastė su partizanais ir sutarti su jais apdairesnę kovos taktiką vyko labai sunkiai jau vien dėl to, kad partizanai tada dar beveikėatsikromis nepriklausomomis grupėmis ir bendros vadovybės neturėjo. Savo ruožtu, partizanai vengė santykių su miestų politiniu pogrindžiu, nes juo mažai pasitikėjo ir abejojo jo taktikos teisingumu.

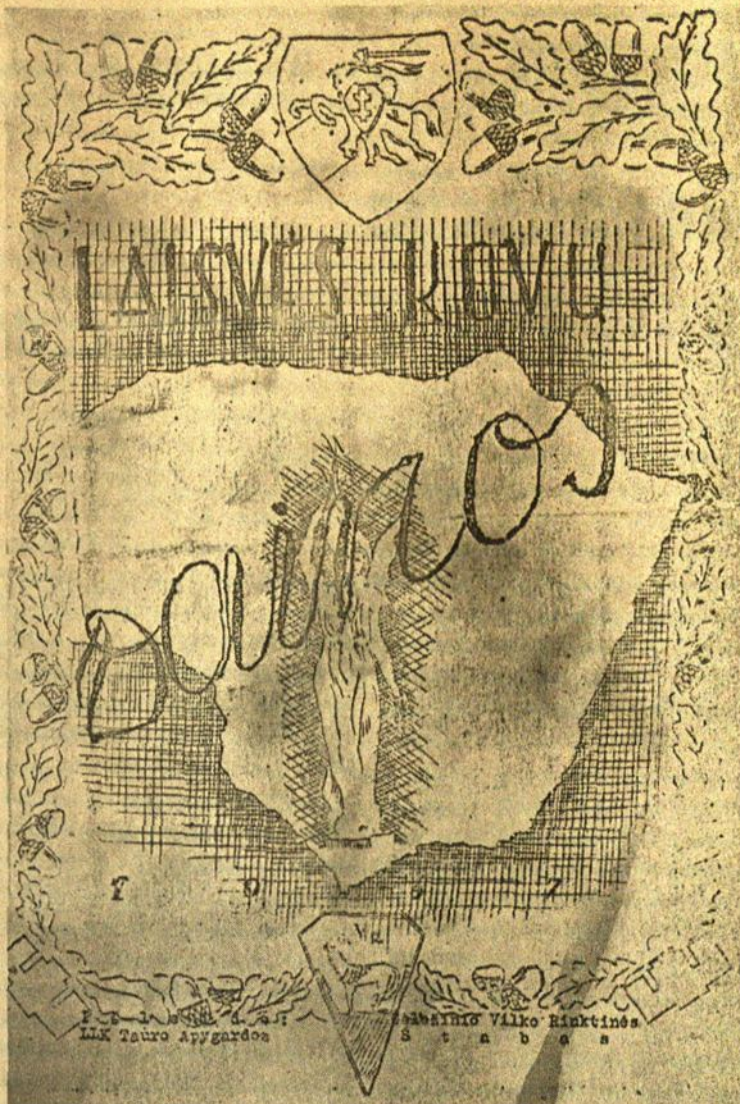
Okupantui gana greit dešifravus LIT ir suėmus jos narius, jos vietoje buvo sudaryta nauja pogrindžio vadovybė: Vienybės Komitetas, kuris tačiau susidūrė su tais pačiais sunkumais. Partizanai toliau veikė nepriklausomai. Negalėdama jiems vadovauti ir jais atsiremti, jų veikimui mažai įtakos turėdama politinė pogrindžio vadovybė liko beaktyviosios rezistencijos užnugario ir todėl negalėjo būti veiksminga. Be to, pačioje Vienybės Komiteto organizacijoje buvo nemaža trukumų, kurie gan greit privedė prie jo dešifravimo ir gausių jo narių areštų.

Tiklai po dvejų metų nuo antrosios sovietų okupacijos pradžios, 1946 m. gegužės-birželio mėn., įvykusiuose bendruose partizanų, politinio pogrindžio veikėjų ir išlikusių Vienybės Komiteto atstovų pasitarimuose, į kuriuos įsijungė taip pat iš užsienio atvykę pogrindžio veikėjai, pavyko partizanų ir beveik visą senas kovos organizacijas, kaip Lietuvos Laisvės Armiją, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungą, Lietuvių Frontą, sujungti į vieną Bendrąjį Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdį. Tuose pasitarimuose taip pat buvo sudaryta vieninga partizanų vadovybė: Vyriausias Ginkluotų Partizanų Štabas, o vėlesnės Vienybės Komiteto buvo sukurta nauja politinė pogrindžio vadovybė: Vyriausias Lietuvos Atstatymo Komitetas, į kurį be VGPS ir BDPS Komiteto atstovų turėjo įeiti ir Lietuvos politinių partijų atstovai. Tačiau netrukus paaikškėjo, jog VLAkas, daugiausia dėl numatyto jame politinių grupių atstovavimo, to meto okupacijos sąlygomis pasirodė neveiksmingas. Visa Lietuvos pogrindžio ir rezistencijos vadovavimo našta faktinai atiteko BDPS Komitetui ir VGPS.

Savo direktyviniaje biuletenyje 1946.VIII.21 d., ir pakartotinai 1947.III.17 d., BDPS Komitetas išskėlė ano meto lietuvių rezistencijai patį svarbiausią ir pagrindinį klausimą, su kuriuo buvo susijusi viso tautinio lietuvių pasipriešinimo tolesnė ateitis: kuriuo keliu toliau eiti? iki šiol eitu aktyvios kovos - rezistencijos keliu ar ieškoti naujų kelių?

Rezistencijos "pasirinktas kėlias turi būti toks kėlias", rašė BDPS Komitetas, kuriuo žengdami lietuviai galėtų nenustoti vilties, išlaikyti Tėvynės laisvės ilgesį, išsaugoti save, savo artimuosius nuo beprasmių kančių ir vargų, apart tų, kurie jau ir taip yra užgulę. Ir kad tas kėlias įgalintų išsilaikyti ir išlikti galimai ilgiau ir mažiau aukų pareikalautų mūsų kova.

Stiprydamas keisti aktyvios agresyvosios ginkluotos kovos taktiką apdairesne ir atsargesne, BDPS Komitetas rėmėsi iš užsienio gautu įspėjimu, jog artimu



Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės išleisto Lietuvos Laisvės kovotojų dainų rinkinio titulinis puslapis.

metu tarptautinio konflikto ir jo išdavoje greito Lietuvos išsilaisvinimo iš sovietų okupacijos laukti netenka.

Tačiau partizanai tuo tikėti nenorėjo, netikėjo ir nerimo. Jie buvo tvirtai įsitikinę, jog tarptautinis konfliktas yra neišvengiamas ir kad jam kilus Lietuva greit susilauksianti laisvės. 1947.III.20 d. numery žemaičių partizanų Jungtinės Kęstučio apygardos organas Laisvės Varpas rašė: "Didingai, nebesulaikomai aušta gausiomis aukomis aplaistytas laisvės rytas, nešdamas neapsakomą džiaugsmą".

Kitame, 1947.X.15 d. numery tas pats partizanų pogrindžio laikraštis aiškino, jog tikrai prieš agentai galį teigti, kad karo greit nebūsia: --

"Tik bolševikų agentai ir silpnabūdžiai, pasigaudami bolševikinės viešosios propagandos, ima sau ir kitiems įkalbinėti, kad įvykiai, tai yra ginkluotas konfliktas, negreit ateis. Šitokia skleidžiama nuomonė yra iš pagrindų klaidinga".

Tvirtai tikėdami greitą karą, partizanai dideliu įtarimu ir nepasitikėjimu žiūrėjo į politinio pogrindžio vadovybės siūlomą naują apdairesnę pasipriešinimo taktiką, kurią jie laikė klaidinga, žalinga, net prieš tyčia pakista ir todėl griežtai atmestina.

Buvo ir kitų nesutarimų priežasčių. Nors partizanai visų pirma buvo kariniais pagrindais organizuota kovinė jėga, jie į savo paskirtį žiūrėjo žymiai plačiau. Jie nenorėjo, kad į juos būtų žiūrima tik kaip į rezistencijos armiją, pogrindžio kariuomenę, veikiančią bendroje aktyvaus ir pasyvaus pasipriešinimo sąrangoje ir bendros politinės vadovybės priklausomą. Partizanai iš pat pradžių puoselėjo mintį, kurią kėlė ypač žemaičių partizanų atstovai, -- sukurti savo atskirą, savarankišką politinį partizanų sąjūdį, su jojo vyriausia, niekieno nepriklausoma vadovybe.

1948 m. vasario mėn. žuvusies Pilviškių pulk. Žvejui, Tauro apygardos vadui, kurioje buvo suteiktas VGPS, o gegužės mėn. žuvus kitam žyminiam tos apygardos kovotojui Gediminui, ginkluoto partizanų pasipriešinimo vadovavimą perėmė žemaitijoje įvykusių partizanų vadov Vytautas, BDPS Prezidiumas, kaip tada buvo pasivadinęs BDPS Komitetas, mėgino išsilaikinti su partizanų vadovybe ir sutarti bendrą kovos kelią, tačiau pasitarimai tarp BDPS Prezidiumo ir partizanų atstovų, kuriems vadovavo Vytauto pavaduotojas Vanagas, siektų rezultatų nedavė. 1949.II.16 d. paskelbus atskiro partizanų -- Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio deklaraciją, įvyko galutinis pasyvio ir aktyvios rezistencijos skilimas.

LLKS deklaravo partizanų nusistatymą, jog Lietuvos bolševikų zacijos sustabdymą nulems tikrai aktyvioji rezistencija, eidama, kaip iki šiol, aktyvios kovos keliu.

Tautinio pasipriešinimo faktoriais, LLKS nuomone, gali būti laikomi tik tie asmenys ar grupės, kurie visiškai prisidės prie aktyviosios rezistencijos, kitaip tariant, pereis į mišką, į nelegalią padėtį. Pačios pasyvios rezistencijos centrus LLKS iš viso laikė žalingais.

Nors BDPS Prezidiumas beveik palikė ryšius su partizanais, jo pakartotinis pastangos išsilaikinti su LLKS vadovybe ir nustatyti vieningą pasipriešinimo liniją buvo nesėkmingos.

Taip vienu pačiu svarbiausiuoju meto tautiniam lietuvių pasipriešinimui klausimu -- Lietuvos laisvės kovos metodų ir taktikos -- kovojančių lietuvių pažitros ir nusistatymas griežtai išsiskyrė.

Sekančiam numery pabaigia: Jie mylėjo Tėvų Žemę.

SANTAROS-SVIESOS
FEDERACIJOS
SUVAZIAVIMAS

Šių metų Santaros - Šviesos suvažiavimas įvyksta Tabor Farmoje, Sodas, Mich., rugsėjo 8-12 dienomis. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet suvažiavimui paruošta intelektualiai iššaukianti, profesinai įvairi ir žmoniškai įdomi kultūrinė, visuomeninė ir meninė programa.

Specialiai į suvažiavimą atvyksta iš Paryžiaus profesorius Algirdas J. Greimas su iššaukiančia paskaita apie ideologijas ir mitus. Rašytojas Algirdas Landsbergis kalbės apie literatūrą ir rašytojas tremtyje. Dr. Rimvydas Šilbajoris pasidalsins savo įspūdžiais apie šiu dienų įspūdžius Sovietų Sąjungoje ir okupuotoje Lietuvoje. Viena suvažiavimo vakarų, skirtą neseniai žuvusiam poetui Algimantui Mackui, ruošia rašytojas Kostas Ostrauskas ir istorikas Vincas Trumpa. Iš Bostono Rimvydas Šilbajoris atveža savo filmą "Velnio Bala". Dr. V. Kavolis praves kontraversines diskusijas apie sekuliarines sąžinės dialogą. Yra vilčių suvažiavime turėti ir teatralinio meno staigmenų.

Su važiavime kviečiami dalyvauti ne tik Federacijos nariai ir bičiuliai, bet ir svečiai, kurie domisi suvažiavimo programa. Link prisitaikyti prie jo dienotvarkės ir savo laikysena ne apsvikinti suvažiavimo eigos. Kad nepritruktų vietų, norintieji suvažiavime dalyvauti svečiai prašomi iš anksto užsiregistruoti adresu: Z. V. Rekašius, c/o Tabor Farm, Sodas, Mich.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Revoliucija paskutiniu eileraščiu

Gyvenimas - vien kryžkelių milijonai.
Gyvenimas - dvejonių šypsena niūri.
Gyvenime - ir burtai, ir klajonių monai...
Gyvenime ir aukurai švenčiausi sugūri.
(1926 m.)

Taisiau ir "gerinau" naują Skabelkos deklaraciją ir aš, ir, kiek atsimenu, gana žymiai: atskiras frazes, stilių, simbolius, principus, kol eileraštyje mažai beliko kas nos tikrai skabelkiško.

Ekspresininkų ir vėliau trečiafrontininkų tarpe tokie keisti ir nenormalūs papročiai buvo įsigalėję, ir kas jautėsi brolių tikru nariu, tasai nepykdavo, neišsiskaldavo, į genijaus pulkybę nesikeldavo ir būdavo dėkingas, jei matydavo, kad dalykas nuo draugiškos kritikos ir taisyčių sustiprėja. Bet jei kur su taisymais nesutikdavo, niekas neversdavo būtinai pasiduoti. Tokie draugiško aptarimo ir taisyčių papročiai nebuvo svetimi ir ankstyvesnėje keturvėjininkų brolijoje. Ten Tilvytis kaip tik paugo, Kazio Binko ir P. Tarullo lavinamas...

Nežinau, ar Skabelkos raštų archyve yra išlikę daugiau jo revoliucinės deklaracijos rankraščių. Bet tasai pirmasis jo judraštis buvo radikaliai pasikeitęs. Tik ar su visais ištaisymais, išbraukimais ir papildymais jis sutiko ir juos įtraukė į savo galutinę redakciją, dabar be dokumentų nebebūtų galima nustatyti.

Bet nors Skabelkos netikėtas pasisakymas už "aktyvizmą", kitus aktyvistus, tada ir nuodžiugino, jis tačiau nebuvo kokio išskirtinio entuziazmo šventė. Salomėjos Nėries perėjimas į "Trečią Frontą" tada buvo mums daug didesnė ir jautresnė sensacija. Ši jo literatūrinė pareiškima, galimas dalykas, ketinome panaudoti ateinančių rudenį sekančiame ar dar vėlesniame numeryje. Bet Leonas tiek ilgai nelaukė ir jį išspausdino šiauliuose ėjusioje "Kultūroje". Jam tas dalykas, matyt, buvo karštas.

Ir tai buvo klaida, jo paties ir mūsų kitų. Manifestas ne tik niekam nepadarė sprogusios bombos įspūdžio, bet iš viso neatsimenu, ar daug kas jį pastebėjo ir kokią dėmesį atkreipė. Vis dėlto "Kultūra" buvo daugmaž provinciškas kairiųjų žurnalas, toks labai rimtas ir sausokas, berods, jau Kor-

sako tada faktinai redaguojamas. O be to, negi kas, aplenkdamas Kauną galėjo sukelti revoliuciją iš šiaulių? Tada! buvo neįmanoma. Lietuvoje nė vienas perversmas, literatūrinis ar politinis, iš provincijos nepavykdavo.

"Žodis dėl literatūriškos akcijos" susidėjo iš šešių dalių. Ne tiek iš nostalgijos, kiek dėl bendro įdomumo ir tam tikrų anolai-kotarpio "literatūrinių manierų" savotiškumo norėčiau čia pacituoti ir truputi pastabom pa-lydėti tik keturius posmus. Štai... -

Mes girdim:
dirbtuvėje švilpia,
trinas.

Mes jaučiam:
širdyje - dunksintis taktas,
Gana vaidinti lohengrinus
Ir žilumt prie padalų per naktį!

Šis posmas neabejotinai turėjo būti parengtas Venclovos. Žodis "žilumt" buvo specialiai jo mėgiamas ir dažnai vartojamas kalboje ar tyčiojantis iš romantiškų ir simbolistų. Ir Viešpatie, - kas atsitiko dabar suanaikinti mano cituotom Skabelkos kabaretinėm eilutėm apie Lohengriną ir jo mylimą Elzą! Kaip laužte nu-laužta: gana vaidinti lohengrinus! gana žilumt prie Elzės padalų per naktį! Tai pasityčiojimas iš visos ankstyvesnės Leono baudelairiškos poezijos. O toliau... -

Mėgom: laupsinti liurbį,
Kelt iš numirusių angelus,
Rašyt,
Kaip laikštingalos burbia,
Bei iš svajonių kept krengelius.
Gerbiame! ji!
Ne taip
mūsų amžiam
Aerodromuos propeleriais užia.
Gana jau poeziją glamžem
Ir blivom
kartūzais!

Prie šio posmo finalinės išraiškos, gerai žinau, mano buvo pasidaruota. Nesigaliojo idėjos prieš liurbį laupsinimą. Bet kad laikštingalos burbia blauriau už lėktuvų propelerius aerodromuose, tai buvo jaunuoliškas svaščiojimas vaikų, kurie gyveno dar aviacijos amžiaus pradžia ir net niekad nebuvo skridę lėktuvu. O "blivomo kartūzais" motyvas, be abejo, atsirado dėl to, kad kartais stipriu balsu dainuodavau ir tuo metu daugelio pažįstamų buvau raginamas stoti į konservatoriją. Tad tenorų karalius Enrico Caruso man buvo gerai žinomas, bet tik sekančiais metais gavau įsitikinti, kaip yra nelengva iš savo balso išnaikinti blivimo garsus ir kad nieko bendra su Caruso neturi net ir garsiausias blivimas, ypač propeleriu...

Apleidus kelias eilutes, kur naujasis revoliucininkas pareiškia, kad "mums reikia galvoje liepti užti mašinų dinamikai", manifestas buvo užbaigtas, taip sakant, daugiau literatūriniais tonais.

Mes literatūriškai
turim būti
kairūs -
Greitumą ir jėgą organizuoti
Aplinkui.
Mes - imam literatūros vairą
Ir dinamiškai veržiamės -
tolyn!

Gyvenimas - didelė akcija.
Gyvenimo
jaučiam toną.
Kas mėgstat visokią reakciją -
Prašom palikt garnizoną!

Juokingiausias žodis šiose revoliucinėse eilutėse yra "prašom" - ir tai buvo mūsų visų

trijų neapsižitėjimas. Juk turėjom žinoti, kad jokia reakcija nepalieka garnizono tik paprašyta. O visa kita, kiek tik vėliau dar gilinausi literatūrinės problemos ir ypač kai dar vėliau per keliolika metų Amerikos fabrikuose iš tikrųjų patyriau, kaip yra poetiška, kai galvoje "užia mašinų dinamiką", - tokia literatūrinė programa yra tik vienos destiliuotos nesamės. Rašytojas literatūriškai gali būti romantikas, realistas, estetas, simbolistas ir visoks kitoks, o kairus jis tegali būti ideologiška ar politiškai. Gi literatūros vairą (josios nelaimė!) į rankas gali imti ne rašytojas, bet tik koks politrukas, enkadistas, vienos ar kitos partijos diktatorius. Jie vieninteliai tegali ir temoka literatūrą "pavaiaruoti"...

Visa tai prisiminus, man neįjaukiu ir Leveik šurpu, koks čia įvyko pasibaisėtinas pasityčiojimas iš poeto, su jo sutikimu ir jam pačiam to norint.

Lygiai prieš penkerius metus tas pats poetas, lyg demoniška nujausdamas, rašė, kad "gyvenime ir švenčiausi aukurai sugūri", vadinas, sunyksta, sutrunėja. "Žodis dėl literatūriškos akcijos" ir buvo baisiausias tolo proceso įrodymas. Dirbtinai, su poviška nelaimingojo poza, supatos ir pasijuokimu iš savo asmenybės čia buvo sugurinti ne tik jo švenčiausi aukurai, bet ir tos visos spalvingos žmogiškos kryžkelės, ir niūri šypsena, ir burtai, ir klajonių monai, - pasaulis, kuriame jis buvo poetas ir mokėjo kalbėti, kaip poetas. Tad toks manifestas tegalėjo reikšti tik vieną - poeto mirtį, dar ne fizinę, bet galutiną jo turėtų kūrybinių išteklų ir dvasios sulaužymą.

Ir negalėtingas gyvenimo logikos įstatymas tatal patvirtino. Ši revoliucija buvo - paskutinis Leono Skabelkos parašytas eilėraštis. Po to, jis išgyveno dar penkerius metus. Tiesa, buvo jau ligonis ir vis sunkesnis. Bet per puspenktų metų, net jau beviltiškos mirties patalė gulėdamas, jis dar daug skaitė ir rašė. Išlikę ir knygoje dabar paskelbtieji jo raštai - gausūs laišškai, testamentas, susirašinėjimai dėl laidotuvių, aiškiai rodo, kad jis nebuvo praradęs intelektualio pajėgumo, rašė gyvai, vaizdingai, tvirtai, gana logiškai, kartais sardoniskai juokaudamas. Nejaugi per visą tą laiką jis nebeparašė, bent juodraštyje nepamėgino sudėstyti nė vieno naujo eilėraščio? O 1933 m. vasarą vienam laiške jis pabrėžia, kad "daug skaitau ir daug rašau"...

Būtų galima prileisti įtarimą, kad gal tie, kurie jį palaikydavo prie šingai, negu jis norėjo, prieš pat mirtį patikrino jo raštų palikimą ir ką nors sunaikino. Bet memuariniai liudininkai tokio įtarimo nekella, nėra net užuominos ar nusistebėjimo.

Tad turbūt lieka tik vienas paaiškinimas: Skabelka buvo žemaitis užsispyrėlis ir demoniška išdidus; nuo savo kartą vėšai paskelbto manifesto jis nebemorėjo atsimesti; pajuto ir įsitikino, kad pagal jo naujuosius principus jis nieko kūrybiško nebegali parašyti, tai eilėraščių ir nebebandė. Jis deklaravo tokius "literatūros principus", kurie radikaliai sugriovė jo ligol išaugusios asmenybės sąrangą, būdą, emocijas, visas estetines ir kūrybines formas.

Poetas jame numirė penkeriais metais anksčiau, negu žmogus. Tada tik dar šurplau padidina šio pajėgus ir įdomaus taip skirtingo nuo kitų rašytojo demoniško likimo tragizmą.

ŠACHMATAI

• N. York Times, rugp. 8 d. įdėjo Povilo Tautvaišo partiją, laimėtą per 22 ėjimu iš meisterio A. Sandri-no. Komentaruose pabrėžta naujovė, kurią panaudojo P. T. penktam ėjime, vieniškoj partijoj už baltus. Tautvaišo 19 ėjimas pavadin-tas "Brilliant".

• Ignas Žalys, Quebeco čempionas, gerai pasirodė JAV atvirose pirmenybėse San Juan'e, Puerto Rico. Jis baigė antram dešimtuky iš 160 dalyvių, surinkęs 7½ taškų (4-5-2-5). Po 10 ratų jis turėjo 6½ taškų ir buvo pirmam dešimtuky. Pirmenybės laimėjo did-meisteriai Benko ir Lom-bardy su 10-2 tš.

• Povilas Vaitonis, du kartu buv. Kanados čempio-nas, š. m. Kanados pirmenybėse laimėjo 5 taškus. Jis įveikė buv. Kanados čempioną Dr. Macskasy, Kaltenneckerį ir Litwinchuką. 4 partijas sužaidė ly-giomis. Pirmenybės laimėjo didmeisteris A. Yanofsky.

• Vladas Mikėnas, Lietu-vos šachmatų veteranas lai-mėjo Pabaltijo pirmenybes Palangoje su 11-4 tš., pralenkęs žinomus tarptauti-nius meisterius: estą Neju ir latvj Gipslį.

• Belgijos žurnalas "Echi-quier Belge" 188 ir 197 nr. nr. nagrinėja Romano Ar-lausko (Australija) laimė-jimą prieš belgą J. Coolen, pasaulio koresp. pirmeny-bių baigmėje. k. m.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. 3 Str. French Cognac 5th 4.59
2. Grain Alcohol 190 proof U.S.P. 5th 4.89
3. Armagnac Imp. French Brandy 5th 4.39
4. Riccadonna Vermouth 30 oz. Bott. 1.29

5. Zubrovka 100-proof 5th 4.75
6. Napoleon Imp. French Vermouth 5th 1.19
7. Bordeaux French Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.



Su mariniais Vietname

(5)

Ką tik baigėm naują ope-raciją. Šį kartą "išvalėm" 6 kaimus to pačio Cam Ne vardu, atseit buvo Cam Ne Nr. 1, Nr. 2 ir taip toliau iki Nr. 6. Dar buvo po porą kaimų Doung Son ir Le Bac vardais bei keletas kitais pavadinimais. Vienai kuopai saugant pietinį kraštą, kitos dvi apsupo valytį nu-matytą rajoną iš rytų. Tai buvo padaryta naktį. Auš-tant ketvirtoji kuopa (ba-talionas turi keturias šau-lių kuopas ir H & S head-quarters and service kuopą) patraukė iš šiaurės. "Amtracs" (amphibious ar-mored personnel carries) plaukiojo Song Can Do upe ir važinėjo jos pakraščiais, retkarčiais atsakydami į juos paleistus šūvius.

Šalia to mums buvo pri-skirti ir "Ontos" (tai nuo graikiško žodžio reiškian-čio "daiktas"). Tie "daiktai" yra panašūs į tankus, ta-čiau vietoje įprasto tanko

apginklavimo turi galingas "recoilers rifles", labai gerą ginklą kovai su priešo tan-kais. Viet Kongas tankų ne-turi, tačiau "daiktai" pra-verčia sunaikinimui priešo bunkerų, įtvirtinimų, ku-rių pasitaikė. Savaimė aiš-ku, kad danguje buvo pilna helikopterų, kurie reikalui ištikus talkininkavo savo raketų ugnimi, žvalgė ir evuakavo sužeistus. Prie mūsų buvo priskirtas ir vietnamiečių propagandos dalinys, kuris iš helikopte-rių įspėjo gyventojus rink-tis prie plento Nr. 1.

Tie, kurie to įsakymo ne-paklausytų, būtų laikomi partizanais, nebent partiza-nai jiems neleistų pasi-traukti iš kaimo, ar būtų li-gonys, per seni ir panašūs, negalį pajudėti.

Moderniųjų ryšio priemo-nių dėka bataliono vadas žinojo kiekvieną momentą, kas ir kur vyksta, reikalui esant į kiekvieną kampelį galėjo būti pasiųstas pastip-rinimas. Turėjome sužeistų.

Ne tiek dėl priešų ugnies, kiek dėl tų prakeiktų spas-tų. Jų yra visokios rūšies. Vieni jų vadinasi "malajų bizūnais". Tai yra bambuko medeliai prišti prie žė-mės. Užminus kokią šaką, mazgas atsileidžia ir išsi-tiesęs bambukas smogia į kaktą. Tokiu atveju joks gydytojas jau negali išgel-bėti.

Prieš pradėdant operaci-ją buvo gauta žinių, kad ten veikė vietkongo batalio-nas. Jo mes neužtikome, jei neskaityti atskirų pasiprie-šinimų židinių. Iš pasalų paleidę į mus šūvius, parti-zanai pabėgo. Kai kurie jų žuvo, kai kurie paimti į ne-laisvę, kiti, žinoma, galėjo įsimašyti tarp vietos divi-lių gyventojų, todėl šimtai tu kaimų gyventojų buvo "išskringinoti". 98% buvo tuojau paleisti, kiti buvo sulaikyti smulkesniam tar-dymui ir nugabenti į divi-zijos štabą.

Daugelis gyventojų, ko-

munistų priversti statyti spąstus ir įtvirtinimus par-tizanams, dabar mums mie-lai rodė tuos spąstus ir bun-kerius. Naktį, kai šauliai turėjo savo veiklą sustab-dyti, retkarčiais prabildavo artilerija, apšaudydama įtvirtintus taikinius. Jos šū-viai gerai apšviestavo apy-linkę ir kiliudė pasislėpu-siems partizanams persi-grupuoti...



Žinau, kad daug kas abe-joja, ar mums pasiseks lai-mėti šį karą. Kai kitam ma-rinų pulkui pasisekė pri-versti vietkongo pulką stotį į atvirą kovą, nebuvo jokios abejonės dėl jos išdavų. Priešas buvo sunaikintas ir jo nuostoliai žmonių gyvy-bėmis buvo 20 kartų dides-

ni. New York Times po to spėjo: "Why is the war not going as badly as had been predicted?" (Kodėl karas nevyksta taip blogai, kaip buvo pranašauta?).

Vienas iš tokių pranašų Warren Rogers — Hearst Headline Service agentūros korespondentas neseniai rašė "Viet War Pattern Gives Marines No Room for Proven Tactics", kas lietuviškai maždaug reikštų: "Vietna-mo karas neduoda progos marinams panaudoti išban-dytą taktiką". Jis marinus lygina su specialiu prancūzų sambūriu "Mobile 100", kurį vietnamiečiai sunaikino 1953 m. Tą sambūrį sudarė paprasti prancūzų kariuo-menės batalionai. Apie tai rašė ir Bernard Fall savo knygoje "Street Without Joy" (Gatvė be džiaugsmo). Tą knygą daugelis marinų yra skaitę.

"Mobile 100" galų gale negalėjo atsilaikyti prieš partizanus. Dėl to ir Rogers teigia, kad mūsų taktiką, kuri mums padėjo Tripolyje 1975 m., 1812 m. kare, Pilietiniame kare, Japoni-joje, Lotynų Amerikoje, Kuboje, Meksikoje, Pasau-liniuose karuose, Korėjoje, Libanone ir kitur, netinka Vietname.

Čia geriausias pavyzdys, kaip be rimto karinio pasi-ruošimo korespondentas gali suklysti. Mariniai nėra

"ad hoc" skubomis sudary-tas dalinys, bet yra "turbūt" pati seniausia pasaulio ka-rinė organizacija, be per-traukos gyvuojanti nuo 1775 m. lapkričio 10 d.!

Mes esame ne tik labai gerai ginkluoti, bet mu-riša nepaprastai tvirta so-lidarumo dvasia "esprit de Corps", kuri dažnai yra svarbesnė už ginklus. Iš tiesų, ji yra lemiantis veiks-nys. Ir tik dėl jos mariniai savo ilgoje istorijoje nėra pralaimėję nė vieno mūšio. Jie pajėgę pasipriešinti Japo-nijos imperatoriaus gvar-dijai, kada toji dar buvo apsvaigusi savo laimėjimais 2-jame pasauliniame kare. Jie sustabdė vokiečių armi-jos žygiavimą į priekį I-me pasauliniame kare. Čia, Vietname, mes dar nebuvo-me susidūrę su panašia kri-tiška situacija. Kol kas dar nebuvo tokių aplinkybių, kurios nebuvo numatytos Parris Island poligone.

Skirtumas tarp "Mobile 100" ir marinų yra milžiniškas, ne tik dalinių didžiais ir ginklais. Nė vienam eili-niam kariui čia kol kas dar neatėjo į galvą mintis, kad mes galime pralaimėti. Ži-noma, karas yra nemalonus dalykas. Jis pražūdys daug nekaltų žmonių, daug galvų padės ir mariniai, bet tai ne staigmena. Su mažom per-traukom tai jau tęsiasi nuo pat 1775 metų...

MŪSŲ SPAUDA IR MES (2)

Bendrovių leidžiami laikraščiai

Juozas J. Bachunas



Prieš I-jį Pas. karą ir vėliau, buvo pradėta bandyti nauji būdai lietuvių laikraščiams leisti. Kai privatus leidėjas dėl piniginių sunkumų toliau leisti nebeįstengė, davė ir redaktorius, kaip pavyzdį, daug pavargdavo, buvo steigiamos platesnės bendrovės laikraščiai palaikyti. Tokiu būdu pradžioje susirinkdavo daugiau pinigų ir buvo galvojama, kad tai palengvins išsiversti finansinškai, atpuls nuolatinių rūpesčių redaktoriams, kaip užsidirbti pragyvenimą, nes dabar jiems algas mokės bendrovė.

Bet ir čia greit prasidėjo nauji blogumai, kurių pradžioje nebuvo numatyta. Steigdami bendrovę, jos nariai sudėdavo daugiaupinių, nupirkdavo mašinas, įrengdavo spaustuves, susitarė su redaktoriumi, pasikviesdami tokį, kuris daugumai patikdavo, ir galvojo, kad dabar viskas turės eiti, kaip iš pypkės. Kaip pavyzdį, dar daugelis iš vyresniųjų galėtų prisiminti Brooklyno Vieniybės bendrovės istoriją. Bet panašiu bendrovių buvo ir daugiau.

Kai bendrovę sudaro daugiau asmenų, tai tarp jų pasitaiko visokių, net ir labai skirtingų nuomonių žmonių, turinčių keisčiausias "idėjas" apie laikraščio leidimą ir jo tikslus. Atsiranda asmeniškos ambicijos, tuškos garbės vaikymasis, intrigos ir gincai, kokių laikraštį ir kaip leisti ir, svarbiausia, ką jame rašyti, kaip jį redaguoti, kokius raštus dėti. Tuoju atsisraddavo "žinovų", kurie pradeda mokytį redaktorių, kaip jis turi redaguoti, nors nė vienas iš tų šėrininkų jokio supratimo ar patyrimo neturėjo apie laikraštinių darbą.

Tad greit prasidėdavo nesklaidumai. Be to, kai yra bendrovė, taigi ir bendra atsakomybė, tai

samdyti redaktoriai atidirba tik normaliai paskirtas valandas, šėrininkų prisidėjimas taip pat labai nelygus, ir visas reikalus ilgainiui pasidaro šaltas, oficialus, formalistiškas. O kai atsiranda per daug "bosų" ir įsakinėtojų, o per mažą kompetetingų pasiūvenusių darbui darbininkų, tai dalydžioje susirinkdavo daugiau pinigų ir buvo galvojama, kad tai palengvins išsiversti finansinškai, atpuls nuolatinių rūpesčių redaktoriams, kaip užsidirbti pragyvenimą, nes dabar jiems algas mokės bendrovė.

Po to, kai iš tokios bendrovės laikraštį vėl perimdavo vienas žmogus ar šeima, įdėdavo savo širdį ir daug darbo, ir laikraštis galėdavo vėl ilgus metus išsilaikyti. Toks asmuo surasdavo būdų, kaip laikraštį pagerinti, pajvairinti, įgyti jam daugiau naujų draugų, nevengdavo "kalėdotei" aukų ir kitokių pajamų po lietuviškas kolonijas. Žmonės visada sakydavo, kad jiems jau labai įgrisio tie "kalėdotei", bet vistiek laikraštį palaikydavo ir duodavo jam pinigų - aukų, ar atsipirkdavo mandagesniu būdu, duodami apmokamą skelbimą (kuris būdais turėdavo jokios vertės), arba kiti vėl dėl žmogiškos tušybės duodavo laikraščio stambesnę auką, kad apie jį būtų parašytas straipsnis arba nors jo nuotrauka įdėta.

Tokios priemonės gal daug kam atrodo juokingos ir labai nerimtos, bet jos buvo neišvengiamos, reikalingos, jeigu leidėjas - redaktorius norėdavo laikraštį išlaikyti.

DIRVA PERGYVENO VISOKIUS LAIKUS

Bendrovė tokio asmeniškio pasiaukojimo ir nemalonaus darbo neatlikdavo ir kartais be reikalo priėdavo prie bankroto. Saky-

sime, taip atsitiko Chicagoje su laikraščiu "Lietuva", kurį leido bendrovė ir paskui visas griuvo. Bendrovei patekus į bankroto teismą, prasidėjo jos likusio turto elkvojimas, už mažiausio priedo pridėjimą buvo geratilyginta ir t.t. Po formalaus likvidavimo teisme teisėjas pareiškė, kad jis tokio bankroto dar nebuvo matęs, kur apmokėjus visas skolas ir advokatams honorarus vistiek dar likų pinigų. Tai būta be-reikalingo likvidavimo, prie kurio privedė daugelio "bosų" intrigos, nesveikos ambicijos ir persipolitizavimas.

Dirvos istorija taip pat sena ir įdomi, nes ir ji išgyveno visokias Amerikos lietuvių laikraščių leidimo galimybes ir būdus. Kada Dirvą leido ir redagavo vienas p. Kazys Karpius, nebuvo jam lengvas ir pelningas tas darbas. Jis buvo Dirvos redaktorius, linotipininkas, antraščių rinkėjas, administratorius, ekspeditorius, patalpų šlavėjas ir visas "štabas" beveik viename asmenyje. Dirbdavo nuo ryto ligi vėlyvos nakties. Pačioje spaustuovėje turėjo įsirengęs pečiuką valgiui pasigaminti. Jo žmona tvarkė kartinę ir raštinės darbą atlikdavo. Į namus abu grįždavo vėlai naktį tik permiegoti.

Žinias redaktorių rinkdavo tiesiai linotipu be perrašymo, o taip pat ir korespondentų pranešimus, kurių retą tegalima buvo iš karto rinkti, nes tuo metu Amerikoje neturėjome daug korespondentų, kurie būtų mokėję sklandžiai ir taisyklingai lietuviškai rašyti. Taip pat jis rašydavo vedamosius straipsnius ir daugelį romanų, istorinių apysakų, kurias, kiek girdėdavo, taip pat dažniausiai iš karto tiesiai "rašydavo"

'IŠPAŽINTIS' EUROPOS MUITININKAMS...

Balfo vadovai lanko Europos kraštus

Sabinos lėktuvu iš New Yorko į Londoną atskridome gana jaukiai, sklandžiai ir greitai. Vos kele-tas valandų nakties užtruko, nes saulei nusileidus prie Bostono skridome jos sutikti prie Airijos krantų. Vos suskubome paval-gyti šauniai vakarienę... Skrisdami į rytus sutaupeime net septy-nias valandas.

Londono išlaipino mus vidury aerodromo ir apšepusiu autobu-su atvežė, sakė, čia, į barakus. Čia jau laukė muitininkai, nely-ginant šluvoj. spaviedininkai. Klekvienas iš eilės ėjome prie "kunigo". Šis gi, aštriai į akis, ne į lagaminą žiūrėdamas, klausinėjo: ko atvažiavai, ką veži, ar turi cigarečių, degtinės, muilo ir pan. Visiems statė tuos pat klausimus ir nė nepažiūrėjęs į baga-žą pamojo ranka. Kai pasisakiau, kad turiu knygų, liepė atidaryti krepšį. Kol suradau Sibiro mal-daknyges, pabiro dantims milte-liai, šepetukai ir adresai. Pama-tęs, kad tai tik maldos, muitininkas ir man pamojo ranka, nelauk-damas jokio paaiškinimo. Ant pa-so uždėjo kažkokį masonišką tri-kampį.

Iš aerodromo pačiu gerausiu Anglijos keliu, panašiu į papras-tą JAV vieškelį, autobusus dar užsilikęs iš prieškarinių laikų, muga-beno į miestą. Labai nuste-bau, kai autobusus neturėjo greičio rodyklės. Kai paklausiau šof-ferį, kodėl rodyklės nėra, atsakė, kad greitį iš patirties žino, ir kad mašinos motorai negali iš-vystyti didesnio greičio neguleis-ta, tad kam ta rodyklė reikalin-ga.

Svetimšaliui didžiausia bėda Anglijoje, tai anglų pinigai, ma-tai, saikai. Kai reikda kur mokė-ti, tai moki svarais, kai nori pasisverti, tai rodo akmenimis (stones). Ir būk gudras. Papras-tai visi kitataučiai, kai reik mo-kėti, tai padeda sauja blėkinių, jei jų nepakanka, tada pasklei-džia sauja popierių, kuriuos mes New Yorke vadinome EIZ-bietomis. Ar teisinga grąža ati-

duodama, žino tik britas ir ponas Dievas. Pats didžiausias blėk-nis britų pinigais turi pačią men-kiausią vertę.

Mielus Londono lietuvis ir dar mielesnį Lietuvos pasitinti-nį p. Balutį Londone aplankėme kartu su Balfo pirm. kun. V. Mar-tinkumi, lydimi mielo balfininko ir žymaus vietos veikėjo p. Baub-llo. Kleb, kun. Matulis surengė puikų susitikimą su vietos veiks-niais ir veikėjais. Balfinių pro-blėmų neradome.

Vokietijoje jau daug šauniau. Čia muitinėje į pasą nė nepažiūrėjo, tik kai prisipažinau, kad Londo-ne pirkau dvi bonkas "gaivos", tai nė nepažiūrėjęs paprašė ir sumokėjau DM 7,50. Gerai, kad tų markų gavau Londone už neiš-leistus svarus.

Vokietijoje tuoj pat patyriau, kad iškeitimas dolerio į 4 markes, nepadarė tavęs turtingu ameri-konu. Moki markėmis, bet visur beveik keturgubai (galionas ben-zino 64 centai arba 2,50 DM). Ir taip visur.

Kun. V. Martinkus pasuko iš Londono į Vokietijos šiaurę, o aš pašvenčiau kelias dienas Frank-furto rajonui, Nors vykstate pri-vačiai, tačiau abu lukštename Balfines problemas. Jis lanko šiaurės Vokietijos neturtinguo-sius, o aš "medžioju" po ameri-koniškus sandėlius ir įstaigas ko-kių nors atlaikų Vasario 16 Gim-nazijos reikalams. Deja, geres-ni Amerikos turtai sukrauti Ant-verpene, tai teko nors ant popie-rio juos lietuvių tremtinių rei-kalams rezervuoti. Galutiną per-ėmimą, Balfo CV aprobus, teks tvarkyti Amerikoje.

Pirmieji sutikti Vokietijos lie-tuviai tuoj pradėjo skystis savo bėdomis. Ypač daug problemų turi Vasario 16 Gimnazija, ku-ris dar nemačiau. Mat, kaip vi-sada, pasibaigus stovyboms, lie-kala labai skubių, neplanuotų są-skaitų. Jas tuoj pat tenka mokėti, o pinigų nėra. Tada vadovybė ima iš "kitos kišenės", tai yra, mo-ka iš tų sumų, kurios suaukotos vaikų mokslui, duonai, tikėdama, kad iki mokslo metų pradžios Sugintas ar kas kitas pasigailės ir atsiųs. O aš žinau, kad kun. Sugintas išvyko atostogų...

Senos tremties "dorybės" te-besišakoja ir dabartinėje Vokie-tijoje: įtarimai, pavydas, kriti-ka, net šmeižtai. Kai neįmanoma kibti į ligonius, senukus, našles ar našlaičius, tai artlierija nu-kreipiama į valdybas, organiza-cijas, ypač į Vasario 16 Gimna-ziją. Šiuo amatu užsima dažniau-siai tie, kurie konkrečiam, pozi-tyviam darbui "neturi laiko". Yra čia toks gimnazijos švaros pala-

kymo... Klubas. Niekas nežino, kas jį sudaro, kur jis registruo-tas, ir to klubo kvapo mažai čia jaučiama, bet jis persimeta per Atlantą į ten, iš kur ateina ar ga-li atėti parama mokykla. Klub-bas reikalauja revizių, patikrin-imų, tvarkos, atskaitomybės, tačiau jo nariai nesiduoda renka-mi į veikiančius organus ir netu-ri laiko ne tik bendram labai pa-prakatuoti, po volkečių ar ameri-kiečių įstaigas palandžioti, bet jie nėra matę nei viešai duoda-mos atskaitomybės, nei spaudoj skelbiamų atatinamų organų viešų pareiškimų. Jiems "Vado-vybė tyli", vadinas ji kalta. Lie-tuvų, prisimenu, buvo panašūs "klubai" parapijose, apie kuriuos vėsk. Būčys mums klierikams aiškino, kad tai nuo Dievo rykš-tė, kad kunigėliai dorai užsilaiky-tų. Būtų gal nebloga švaros "klu-bus" ir prie gimnazijos turėti, jei tai nesumažintų tremtinukams duonos, nenutrauktų pienuko, ku-ris labai brangus Vokietijoje.

Visiems Dirvos skaitytojams, Balfo rėmėjams siunčiu geriausius linkėjimus šiuo laišku, nes atvirukas kainuoja 45 pf.

Kun. L. Jankus

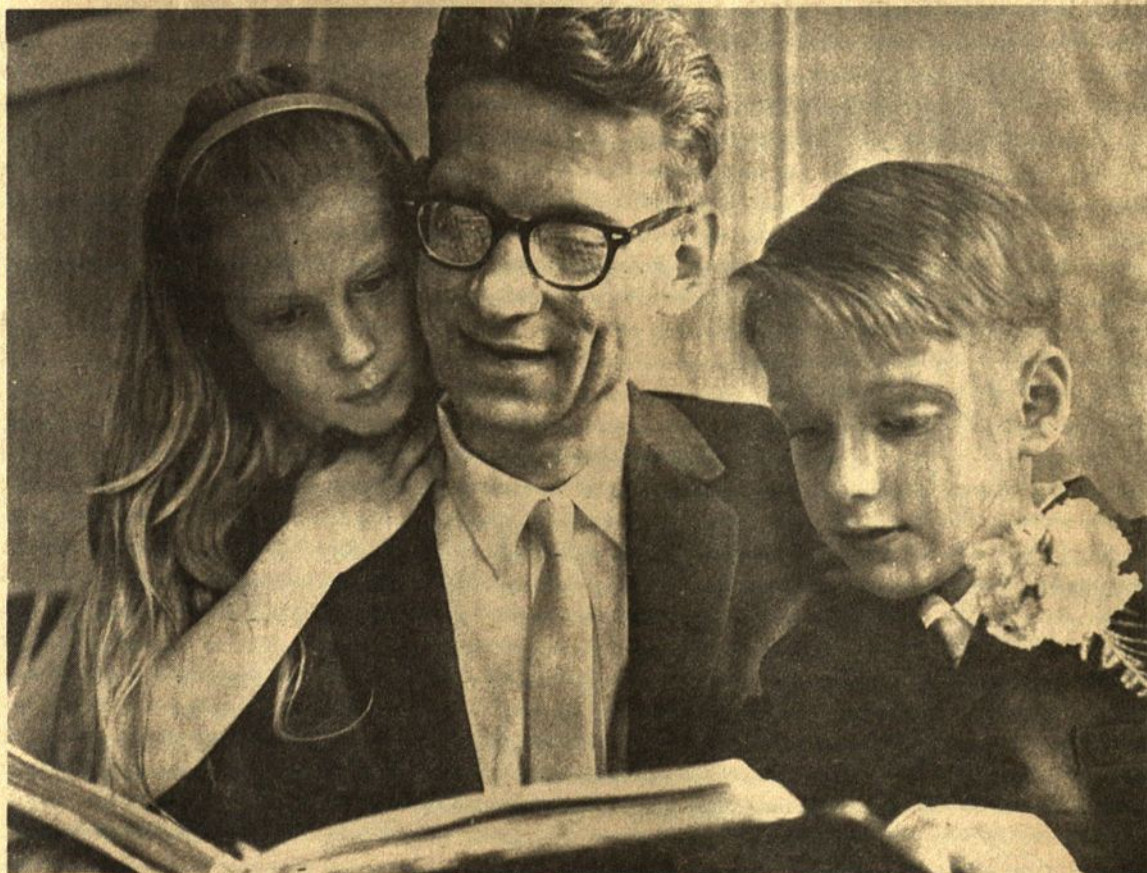
VADOVĖLIS SKAUTAMS

Neseniai iš spaudos išėjo labai naudingas skautams leidiny "II patyrimo laipsnio skautams". Redagavo v. s. V. Statkus, patyrusių skautininkų padedamas. Iš-leido "Pilėnų" skautų tun-tas Clevelande, minėdamas savo 15 metų įsisteigimo sukaktį.

Tai 108 pusl. knyga, la-bai gražiai iliustruota, pil-na naudingų žinių ir nuro-dymų ne tik skautams, bet ir lietuviškai jaunajai kar-tai, o šio leidinio motto yra: "Mūsų mintys, mūsų jėgos, tau, brangioji tėvynė LIE-TUVA".

Vyriausias Skautininkas šį leidinį rekomenduoja vi-siems Brolijos nariams. Platina — Brolijos Tiekimo skyrius, c/o s. J. Gaizutis, 5219 So. Fairfield Avenue, Chicago, Ill. 60632. Kaina tik 75 centai.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

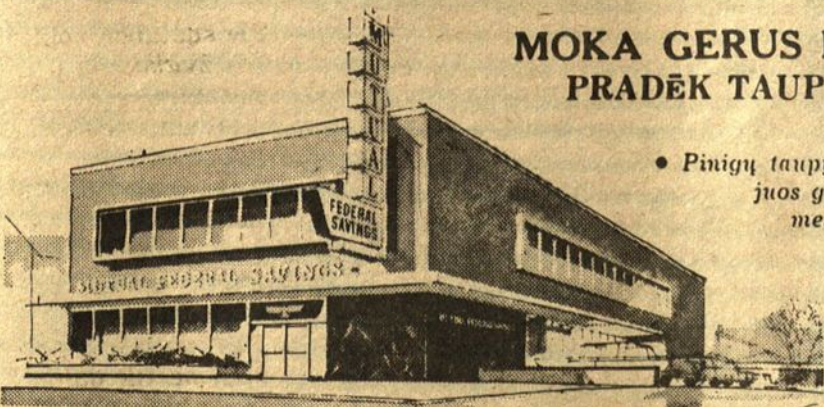


Prie lietuviškos knygos...

Vyt. Maželio nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!



• Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



vo" linotipu. Nors kai kurie sakydavo, kad tie veikalai nebuvo aukšto literatūrinio lygio, bet rašytojas neturėjo laiko perrašinėti, taisyti ir laukti, nes turėjo tik 24 valandas. O vis dėlto Karpius išlaikė Dirvą daug, daug metų, ir be Dirvos tautinė srovė Amerikoje nebūtų buvusi tokia, kokia ji išlaikė ligi šio poka-rio, kada jos eiles papildė atvykę naujieji ateiviai.

Po to, kaip žinoma, Dirva per-ėmė Rastenai -- irgi vyras ir žmona, -- ir jie gyveno ir dirbo maždaug taip pat. Vėliau buvo vėl kitos sąlygos, kitas redaktorius, Balys Gaidžiūnas, nauji skaityto-jai, atsirado norai laikraštį ge-rinti ir padažninti, -- ir tada susikūrė Dirvai leisti "Vilties" Draugija... Bet apie jos reikalus vėliau.

AR TIK LIETUVIAMS
"NESISEKA"?

Kad kam neatrodytų, jog tik lie-tuvių spauda Amerikoje yra to-kioje "prakeiktoje" padėtyje, ar kad gal tik mes nemokame savo laikraščių leisti ir įdomiai re-daguoti, turėčiau priminti ir ki-tų tautybių spaudos sunkius ke-ltus Amerikoje. Tokių tautybių, kurių žmonių skaičius žymiai di-desnis, o ekonominis pajėgumas ir kultūra tikrai ne žemesnė.

Dar pamenu jaunystėje didelį vokietų dienraštį Chicagoje, ku-ris buvo toks, kaip ir amerikiečių didmiesčių dienraščiai. Lenkai Chicagoje leido du ar tris didė-lius dienraščius, net dviem spal-vom spausdino, labai "moderniškai". Paskui jie sunyko ir šian-dien neatrodo geriau už mūsų dien-raščius. Ir amerikiečių ne visai spaudai puikiai sekasi. Daug jų laikraščių bankrutuoja, dažnai iš-dviejų ar trijų susijungia į vieną, kad išsigelbėti nuo bankroto. Grand Rapids, Michigani, seniau ėjo du dideli dienraščiai, dabar susijungė į vieną. Chicagoje Tri-bune perėmė Examiner, Sun-Times -- Daily News. Kitur irgi panašiai. O amerikiečių žurnalai taip pat užsidaro, jungiasi, persi-organizuoja, jų tarpe yra net labai žymių ir garšių.

Kitame numeryje: Viskas nuo mūsų pačių priklauso.



Sol, Irena Stanknaitė rugsėjo 5 d. dalyvaus programos išpil-dyme Pabaltiečių Dienoje pasaulinėje mugėje New Yorko paviljo-ne. Vėliau rudenį I. Stanknaitė koncertuos spalio 23 d. Clevelande ir spalio 30 d. Worcesterį.



Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba pavedė filisteriui Petriui Vėbrai pagaminti korporacijos herbą, kurį galėtų įsigyti korporantai. Toks herbas, 14 x 16 colių didumo, masyvus, jau pagamintas ir Vyr. Valdybos pripažintas geru. Herbo kaina 30 dol. Norintieji įsigyti prašomi užsakymus siųsti iki šių metų gruodžio 31 d. Petriui Vėbrai -- 5731 S. Washtenaw St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 925-0693.

LTS KORP. NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMO ĮVYKSTANČIO 1965 M. RUGSĖJO 4 ir 5 DIENOMIS REX TERRACE RESORT on ELK LAKE, ALDEN, Mich.

DARBOTVARKĖ

Rugsėjo 4 d. (šeštadienį)

3-5 val. Suvažiavimo dalyvių registracija.

5 val. Suvažiavimo atidarymas, pirmininko žodis, sveikinimai, darbo prezidiumo sudarymas, paskaita.

6:30 val. Vakarienė.

7:30 val. Darbo posėdis:

Komisijų sudarymas, valdybos narių ir visų institucijų pranešimai, diskusijos dėl pranešimų. Po diskusijų bendras visų suvažiavimo dalyvių, stovyklautojų bei svečių linksmavakaris.

Rugsėjo 5 d. (sekmadienį)

10 val. Pamaldos.

11 val. Iškilmingas posėdis — stovyklos uždarymas. Paskaita.

1 val. Pietūs.

3 val. Darbo posėdis:

Korp. padalinių pranešimai, suaktyvinio leidinio redakcinės kolegijos pranešimas, diskusijos dėl bendros korporacijos veiklos, visų komisijų pranešimai.

6:30 val. Vakarienė.

7:30 val. Darbo posėdis:

Rinkimai: Vyr. valdybos, kontrolės komisijos, stipendijų fondo, tarybos, garbės teismo. Sveikinimų, rezoliucijų ir nutarimų priėmimas. Einamieji reikalai. Suvažiavimo uždarymas.

KENOSHA

LIETUVIŲ FONDO NEŽINOMO PARTIZANO ĮNAŠAS AUGA

Kenoshos, Wisc. lietuvių kolonijos idealistai - pasiry-

žėliai B. Juška, I. Grigaliūnas ir broliai J. ir S. Pociuliai suplanavo ir įvykdė aukų rinkimą LF Nežinomo Partizano įnašui padidinti. Jis trimis aukų lapais surinko 357 dol. Štai tie, kurie tam kilniam tikslui au-

kojo: A. A. Jarai, S. Pociulis, J. Pociulis, R. Stankus, G. Stankus, I. Tiltonienė, J. Virbickas, J. Meilus, L. Juškie-
nė, B. Juška, A. Navickas, B. Genys, M. Rakauskas, P. J. Janušonis, V. Bagdonas, S. Valaitis, K. A. Darbutas, A. O. Šukys, K. Milašius, S. Milašius, J. Šumskis, V. Vilcinas, I. Grigaliūnas, M. Dr. V. Balčiūnas, B. Jaras, B. Develis, V. Samulionis, S. Milon, L. M. Vedeikis, J. Peravičius, A. Rakauskas, J. Kazitėnas, V. Suduikis, V. Skirmuntas, V. Paukštelis, P. Kaminskaitė, K. Andru-
lienė, V. Petravičius, A. Mikolaitis, Z. Lirgameris, S. Ališauskienė, A. Gedgaudas, S. Alikienė, A. Vadeiša, R. Milašius ir S. Gedgaudas.

Nuoširdi padėka ir gili pagarba priklauso šio va-
jaus iniciatoriams ir vykdytojams B. Juškai, I. Grigaliūnui ir broliams J. ir S. Pociuliams ir visiems aukavusiems. Pažymėtina, kad išvardinti to kilnaus va-
jaus iniciatoriai visi yra LF pilnateisiais nariais. Jų pastangų ir darbo dėka nedidelė Kenoshos kolonija yra viena iš veikliausių LF rėmėja. Lyginant su kitomis kolonijomis procentaliniai Kenoshos lietuvių kolonija turi žymų skaičių asmenų LF narių eilėse. Garbė jai.

Pavyzdys kitoms lietuvių kolonijoms. O kad taip mūsų visose kolonijose atsirastų daugiau Juškų, Pociulių, Grigaliūnų, kurie Kenoshos ir kitų veiklių kolonijų pavyzdžiu rinktų aukas ir verbuotų naujus narius į LF! Tad visi pajudėkime mūsų visų bendram, kilniam tikslui — lietuvių ir laisvės labui. Stokime į LF narių gretas, didinkime Nežinomo Partizano įnašą, kuris yra įsteigtas JAV LB IV-sios tarybos narių 1965 m. gegužės 23 d. Philadelphiaje.

Įnašą atstovauja JAV LB. Įnašo sąskaitoje šiuo metu yra 571 dol. Šiuo įnašu iškeliama ir pabrėžiama lietuvių ryžtas nepalūžti, o partizanišku pasiaukojimu kovoti dėl lietuvių ir tautos laisvės ne ginklais (jų vartoti neturime galimybės), bet vienybe, teise, mokslu, kultūra ir savo stipria nepalaužiama dvasia. Kam brangi ši idėja, siuskime savo aukas nežinomo Partizano įnašui į LF. Kas lietuviškai galvoja, tas į Lietuvių Fondą stoja.

LF adresas: Lietuvių Fondas. 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Illinois 60629. tel. area code 312, 778-2858.

A. Rėklaitis

PASAULĖŽIŪRA IR IDEOLOGIJA

Pasaulėžiūra yra žmogaus sukurta pažiūra į pasaulį ir gyvenimo aplinkumą. Klekvienu žmogus turi skirtingą pažiūrą į supantį pasaulį ir gyvenimą vykdamą. Pasaulėžiūros apimtį išrikiuoja šie elementai: ekonominis, politinis, religinis ir filosofinis. Ir jei stipriau kuris nors elementas yra pabrėžiamas, tada išryškėja pasaulėžiūros sąmoningumo laipsnis ir jos vyraujantis polinkis. Pagal kasdieninį žmogaus galvojimo būdą, galima sakyti, kad pasaulėžiūra yra laikina hipotezė, kuri gali būti modifikuojama žmogaus žinojimo akiračiu plečiantis. Ir kai susiranda didesnis skaičius vieną pasaulėžiūrą išpažįstančių žmonių, tada jie suformuoja ideologiją. Ideologija išreiškia pagrindinius pasaulėžiūros dėsnius, ideologija parodo sąmoningiausią susiformavusios pasaulėžiūros laipsnį. Betgi praktiškai gyvenime labai dažnai pasaulėžiūros sąvokos neskiriama nuo ideologijos. Šios sąvokos sujungiamos į vienos išraiškos prasmę. Pasaulėžiūra yra tam tikrais dėsniais paremtas žvilgsnis į pasaulį. Suprantama, kad ji turi daug subjektyvumo pradų. Todėl yra sakoma, kad pasaulėžiūra yra subjektyvi. Jos subjektyvumo pradai atsiranda žmogaus ar pasaulio pažinimo galios ribotume.

Kai pasaulėžiūra, arba jos elementai susiduria su mokslo pažangos raida, tai jai yra didelis pavojus likti paprasta žmogaus arba atskiros žmonių grupės nuomone. Gyvenime yra daug problemų, kurių mokslas dar yra negalintis išspręsti, ar nebuvo pakankamai tyrimais apsišarvavęs tas problemas spręsti praėjusiais laikais. Štai, neseniai nacizmas grindė save rasės pranašumu. Tam reikalui jis naudojo sujauktus biologijos mokslo duomenis. Mokslo šviesoje šie duomenys buvo pripažinti klaidingais. Vadinasi, nacizmo pasaulėžiūra buvo grindžiama klaidingomis prielaidomis. Marksizmas savo mokslo remia tariamais istorijos raidos dėsniais. Tačiau neturi pakankamai mokslinių duomenų savo teigimams įrodyti. Viduramžių teologai laikė save autoritetais teigti, kad saulė sukasi apie žemę. Mokslas šį teigimą išsprendė priešingai. Mokslas įrodė, kad šie dalykai yra tyrimo stebėjimo reikalas. Bendrai, visa tai priklauso mokslo sričiai ir yra matuojami paprastai tiesos ar klaidos mastu.

Pasaulėžiūra yra tampriais ryšiais sujungta su mokslo pažanga tiesos ieškojimu. Aš teigiau, kad pasaulėžiūra yra lyg tam tikra hipotezė. Mokslas taip pat vadovaujasi savo tyrinėjimose hipotezėmis. Hipotezė mokslui yra metodinė priemonė. Ji padeda mokslui surasti tiesą. Kai surandama mokslinė tiesa, tada hipotezė tampa dėsniu, arba

faktu. Todėl yra sakoma, kad hipotezė moksluose yra ne šeiminingė, bet tik tarnaitė. Ir teigimas, kad pasaulėžiūra yra objektyvi hipotezė, neatitinka moksliniam tiesos ieškojimo metodams. Pagal šį samprotavimą, kai pasaulėžiūra norima paversti įnamiu, bet ne šeiminingu, mokslas su pasaulėžiūra atsiduria dvišalininkai nori savo pasaulėžiūrą paversti tiesos teisėja. Bet šių pareigų ji gerai atlikti negali, nes pati, kaip hipotezė, yra atvira klaidai. O mokslas yra visados objektyvumo skraiste pasipuošęs ir jo pagrindinis tikslas yra tiesos ieškojimas.

Šiandien kasdienybės gyvenime galima išgirsti sakant, kad mūsų pasaulėžiūra yra labai objektyvi. Mūsų pasaulėžiūra yra "mokslinė". Vadinasi, pasaulėžiūra pasidarė mokslo — tiesos šeiminingė. Ar tai yra galima gyvenimo tikrovė? Taip, tokių pavyzdžių gyvenimo eigoje turime pakankamai. Prisiminkime viduramžių teologijos pažiūras. Nacistinės ideologijos bandymus diktuoti mokslui savo išpažintumus principus. O pagaliau dialektinio materializmo mokslines teorijas, kurios iš principo yra užgintos atvirai mokslo kritikai. Tai yra ženklas, kad jos bijo mokslinės tiesos šviesos ir tuo būdu tampa tik subjektyvios ideologijos propagandos "mokslinės iškamšos kaukės". Šitokie reiškiniai rodo, kad pavadinimų vardai yra kantrūs, jais galima vadinti ir melo propagandinę burbulą moksliniu vardu ir diktatūrą krikščyti tikrosios demokratijos pavidalu. Bet ar šie pavadinimai atitinka tikrovės sąvokom, dėl to negali būti dviejų nuomonių.

Šiuo atveju mes turime aiškų ir nedviprasmišką atsakymą: mes sakome, kad supasaulėžiūrintas mokslas pagal ideologijos išanksto nustatytus dėsnius netenka savo mokslinės esmės, praranda tiesos ieškojimo vaidmenį ir pradeda vykdyti viduramžių inkvizicijos apaštalavimą...

O vis dėl to, pasaulėžiūra, ideologija pagal vakarų pasaulio sampratą atskirų tautų ir žmonių gyvenime yra reikalinga. Ją pagalba žmonės ir tautos veržiasi į mokslo labirintus ir ieško būdų

ir priemonių tiesai pažinti. Tiesos ilgesys skatina žmoniją žengti pažangos keliu, siekti plačias žinojimo gelmes. Ir, anot graikų filosofijos -- mokslas yra vyksmas, kur subjektyvi nuomonė yra pakeičiama objektyviu žinojimu. Vadinasi, tiesos pradai surasti visados reikia asmeniui nuomonei leisti nusilenkti žinojimui. Vakarų pasaulyje, istorijos eigoje tiesa skausmingai prasiveržė pro mitą. Todėl mūsų pasaulėžiūriniai ir ideologiniai žvilgsniai visados turi nusilenkti mokslinio žinojimo surastai tiesai, kad mūsų apimties pasaulyje neįsiviešpatatų subjektyvios nuomonės mitas. I.A.

Pabaltiečių diena New Yorko mugėje

Rugsėjo 5 d. lietuvių, latvių ir estų visuomenės bendrai švęs savo dieną pasaulinėje mugėje. Prie lietuvių kryžiaus pirmą valandą po pietų bus pakeltos visų trijų tautų vėliavos. Kalbės ir vainiką prie kryžiaus padės visų trijų valstybių atstovai.

Pamaldos katalikams bus Vatikano paviljono koplyčioje. Pamaldas laikys prel. A. Giovanni, Vatikano atstovas prie Jungtinių Tautų, New Yorke. Ketvirtą val. po pietų bus pradėta visų trijų tautų meninė programa, New Yorko valstijos paviljone. Lietuvių šokėjų programai vadovaus Jadvyga Matulaitienė, lietuvių chorams vadovaus muz. Antanas Visminas.

Kadangi tai yra bendra visų trijų Baltijos tautų diena ir tai bus paskutinis pasirodymas New Yorko mugėje, labai svarbu, kad galimai daugiau lietuvių dalyvautų ir kad bendras pasirodymas būtų perėmęs metų lietuvių dienos pasirodymui. Todėl visi, kas tik tai galės, būtinai dalyvaus.

Informacijos Centras bus atdaras visą dieną šeštadienį, rugpj. 4 d., nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak. Apieškimų parapijos salėje, Brooklyn, New York. Čia vyks registracija ir 12 val. vidurdienį įvyks generalinė repeticija.

A.S. Trečiokas

Spaudos ir inf. kom. narys

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI ISSIUNČIAMAI PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"



Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.



Lietuvos Vyčių Seimo proga, kuris įvyko 1965 metų rugpjūčio mėn. 5-8 dienomis Statler Hilton viešbutyje, Los Angeles mieste, kardinolas James Francis McIntyre priėmė Lietuvos Vyčių delegaciją. Nuotraukoje iš kairės dešinėn: seimui rengti komiteto pirm. L. Valiukas, Vyčių centro vald. vicepirm. Eleanore Laurin (Chicago), centro valdybos kontrolės kom. narys J.B. Drumstas (Worcester, Mass.), kleb. prel. J.A. Kučingis, kardinolas J.F. McIntyre, Lietuvos Vyčių centro vald. pirm. Al Wesley (Great Neck, N.Y.), centro vald. fin. sekr. Johanna Jakunas (Chicago) ir centro vald. vicepirm. Mary Stonis (East Orange, N.J.). The Tidings nuotrauka

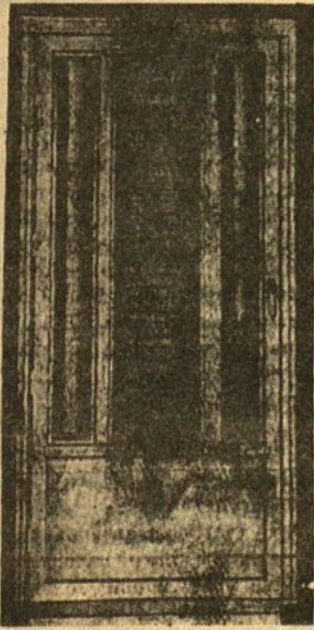
KOSTAS BUTKUS LO - KOST CO.

NAMŲ PAGERINIMO BENDROVĖ

3407 W. 71st Street

CHICAGO, ILL. 60629

Telefonai: PR 2-2781 rytais ir vakarais
LU 5-6291 bet kurio laiku.



DURYS

Kosto Butkus sukonstruotas ir užpatentuotas tvoros, langai, stogeliai, vonioms durys, kraituvių su moderniniais ir kitu moderniu namų pagerinimais. Geriausio metalo didžiausias pasirinkimas. Ruošiamasi kurti namų pagerinti kraitūse į mus ir atkeliamės informaciją nemokamai, o jai sutuopę pinigų ir gausite geriausią medžiagą ir darbą.



JIB vartojo 16 savaičių, pusę metų, vienus metus. Paveiksiai parodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, atgauna natūralią plaukų spalvą MOTERIMS IR VYRAMS, 100 proc. garantuotai.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS NEI ŽILAS. JIB. 8 Oz. 16 savaičių vartojimui \$ 5.50, jei COD, dar 50 c.

JIB LABORATORIJA,

1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650



• Dirvos administracija jau persikėlė į priekinę patalpą (buv. Baltic Trading House krautuvėje) ir lankytojai prašomi naudotis įėjimu iš Superior Ave.

Ten pat galite įsigyti lietuviškų knygų, plokštelių, medžio drožinių, audinių ir kt. prekių dovanoms ir kitoms progoms.

Administracija ir knygų krautuvė veikia kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak. šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 1 v. p. p.

Bet kuria proga lankydami šv. Jurgio parapijos rajone, atsilankykite ir Dirvos krautuvėje (6907 Superior Ave.), kur rasite didelį pasirinkimą knygų, plokštelių, o be to ir kitokių prekių, naudingų namams ar dovanoms.

LAUKO TENISO VARŽYBOS

Amerikos Lietuvių Sportinių žaidynių — Lengvosios atletikos ir Lauko Teniso varžybos įvyks 1965 m. rugsėjo 11-12 d. Clevelande, Ohio.

Varžybas vykdo Clevelando LSK žaibas.

Lengvosios atletikos pirmenybės bus vykdomos vyrų, moterų ir jaunių klasėse.

Lauko Teniso varžybos bus tik individualinės, suaugusių ir prieaglio klasėse.

Abejos pirmenybės bus vykdomos per dvi dienas.

Dalyvių registracija vykdoma per sporto klubus bei pavieniai iki š. m. rugsėjo 6 d. šiuo adresu: A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blv., Cleveland, Ohio 44110.



Sol. I. Grigaliūnaitė, kuri su Clevelando vyrų oktetu dalyvaus Dirvos baliaus programoje rugsėjo 25 d. šv. Jurgio parapijos salėje.

• *Gallery International* po vasaros atostogų atidaro rugsėjo 19 d. su prancūzų dailininko B. S. de Guinhaldo akvarelių paroda. Ateinančio sezono kalendoriuje įrašytos ir kelių lietuvių dailininkų parodos. Jų tarpe dail. J. Rimšos iš Argentinos, dail. V. Rato iš Australijos ir kt.

• *Apdraužtos reikalais* geriausius patarnavimus gaunate kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

• *Išnuomojamas butas*, 4 kambarių, viršuj, 1226 East 85 gt. Tel. 943-4277.

(93-94)

RETA PROGA

įsigyti papiginta kaina Dirvos išleistas knygas.

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALĖS RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės. KAINA \$3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 DOL.
už keturias knygas.

— I Š K I R P T I —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

MIELI TAUTIEČIAI,

New Yorko pasaulinė parodoje reikštis Lietuvių Komitetas stovi prieš paskutinį labai svarbų lietuvių reprezentacinį meninį pasirodymą, būtent — prieš įvykiančią PABALTJO TAUTŲ DIENĄ š. m. rugsėjo 3 dieną su gerais norais bei ryžtu, bet su tuščiu išdu.

Suprantamam bei savo navergtą Tėvynę mylinčiam lietuviui nereikia nė aiškinti, kiek daug Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai yra laimėjęs kenčiančios Lietuvos labui, žinoma, kartu su tais tautiečiais, kurie Komiteto darbą yra parėmę savo auka. Praeity metais didingas lietuvių pasirodymas su savo menine programa ne tik išgarsino Lietuvos ir lietuvių vardą svetimtaučių akyse, bet uždegė širdis ambasadorišku Lietuvai pasiaukojimu ir tų čia gimusiųjų lietuvių jaunuolių, kurie š. m. gegužės 15 d. suorganizavo sėkmingą žygį į Washingtoną ir kurie dabar ryžtingai imasi organizuoti žygį į Jungtines tautas, reikalaujant laisvės LIETUVAI.

Paskutinis mūsų pasirodymas New Yorko valstijos

ASFALTUOJAME KIEMO ĮVAŽIAVIMUS

IŠARDOME SENUS PASTOVI DANGA SUTVIRTINAMI ŠONAI
Tel. 431-9213 (86-93)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Investavimui

7 butų, mūrinis. Nuoma \$400 mėn. \$21.000.

2 dviejų š. namai ant 1 sklypo, arti St. Clair. \$13.000.

4 butai, kaina \$10,500.

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

DIRVOS VAKARAS,

pirmasis rudens sezono parengimas,

įvyks š. m. rugsėjo mėn. 25 d.,

Šv. Jurgio parapijos salėje.

PROGRAMOJE — CLEVELANDO VYRŲ OKTETO koncertas.
Solistė I. GRIGALIŪNAITĖ.

VAKARIENĖ — BUFETAS — ŠOKIAI —

Šokiams gros populiarusis MELLODY BAND orkestras.

PRADŽIA: 7:30 VAL. VAK.

PAKVIETIMŲ KAINA — 6 DOL.

Iš anksto pakvietimus prašoma įsigyti Dirvoje ar pas ALT S-gos valdybos narius.

DETROIT

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMO PROGRAMA

Amerikos ir laisvojo pasaulio lietuvių gydytojų penktasis suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 4 ir 5 dienomis, Detroito

pavilione per Pabaltijo Tautų Dieną neprivalo sumažinti įgytą lietuvių prestižą. Mielieji tautiečiai, ir dar nepasigailėkite kelių dolerių mūsų kenčiančios Tėvynės reikalui. Jūsų auka padės ne tik šauniai atlikti paskutinį pasaulinę parodą lietuvių pasirodymą, bet ir pagelbės pagarbiai ir tvarkingai užlaikyti ligi parodos pabaigos mūsų kryžių, kuris patraukia visų praeivių dėmesį, bei Lietuvos vėliavą, kuri plėvėsudama visiems akivaizdžiai primena mūsų pavergtąjį kraštą.

Auką prašome siųsti Komiteto vardu šiuo adresu: LITHUANIAN COMMITTEE FOR THE WORLD'S FAIR, 84-11 101st St., Richmond Hill, N. Y. 11418.

te, Stouffer's Northland Inn viešbutyje, 21000 Northwestern Highway, Southfield, Michigan.

Tikimasi susilaukti gydytojų ne tik iš Amerikos, bet ir iš kitur. Manoma, kad šiais metais suvažiavime gausiau dalyvaus Kanados lietuvių gydytojai, kurie pasitaroju metu persiorganizavo į Kanados Lietuvių Gydytojų Draugiją ir pradėjo aktyviau reikštis profesinėje bei visuomeninėje veikloje. Pagaliau, Detroitas Kanadai yra arčiausia vietovė, todėl atlankyti artimiausius savo kaimynus, kolegas, atrodo, turėtų būti nesunku ir paranku.

Bet ir Clevelando ir Chicago gydytojams Detroitas yra lengvai pasiekiamas automobiliais, todėl darbo dienos savaitgalį visi maloniai yra kviečiami atbūdėti į Detroitą ir ten atspalaiduoti nuo savo kasdieninių darbų ir pasijusti linksmai tarp savo draugų.

SUVAŽIAVIMO DIENOTVARKĖ YRA SEKANTI:

Pirmoji suvažiavimo diena. Šeštadienis, 1965 m. rugsėjo 4 d. Stouffer's Northland Inn, viešbutis, kambarys Nr. 143 ir 144. 1:00 -- 2:00 p.m. Registracija. 2:00 -- 3:00 p.m. Mandatų, nominacijų ir rezoliucijų komisijų posėdžiai.

3:00 -- 6:00 p.m. Amerikos ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Draugijų atstovų posėdis.

Vakare: Korporacijų, kursų ir draugų susirinkimai.

Antroji suvažiavimo diena. Sekmadienis, 1965 m. rugsėjo 5 d.

9:30 -- 10:30 a.m. Pamaldos už žuvusius ir mirusius gydytojus Providence ligoninės koplyčioje.

Greenfield -- 9 Miles Rd., Southfield.

11:00 -- 1:30 p.m. Vėžio ligos simpoziumas. Stouffer's Northland Inn, 6-to aukšto salėje. Moderatorius dr. Jonas Valaitis, patologas, associate profesorius. 11:00 -- 11:30 a.m. Virusinė vėžio ligos etiologija. Dr. Vytautas Pavlanis, virologas.

11:30 -- 12:00 a.m. Kas naujo vėžio ligos diagnostikoje? Dr. Jonas Valaitis, patologas.

12:00 -- 12:30 p.m. Kas naujo vėžio ligos rentgeno terapijoje? Dr. Edmundas Ringus, rentgenologas.

12:30 -- 1:00 Kas naujo vėžio terapijoje? Dr. Valmūtis Vaitkevičius.

1:00 -- 1:30 p.m. Diskusijos. Po pranešimų -- gydytojų raštų ir medicinos leidinių parodos apžiūrėjimas. Rengėja: dr. Milda Budrienė.

Pietų pertrauka iki 4:00 p.m. 4:00 p.m. Viešas, išskilmingas suvažiavimo posėdis Northland Inn, 6-to aukšto salėje.

4:00 -- 4:10 Iškilmingo posėdžio atidarymas. Dr. Vytautas Majauskas, Michiganio Liet. Gydytojų D-ijos pirmininkas.

4:10 -- 4:40 p.m. Šių dienų pavergtoji Lietuva ir išeivija 1965 metais. Dr. Vytautas Vardys, politinių mokslų daktaras, Wisconsinio Universiteto Assoc. Profesorius.

4:40 -- 4:50 Lietuvių Gydytojų Draugijos ir jų visuomeninė veikla. Dr. Vytautas Tauras, ALGS valdybos pirmininkas.

4:50 -- 5:30 p.m. Sveikiniai, PLG Sąjungos naujų garbės narių pristatymas, premijų įteikimas ir rezoliucijų priėmimas.

BANKETAS

Armenian Hall, 22001 Northwestern Highway, Southfield. 7:00 -- 8:00 Kokteilis.

8:00 p.m. Koncertas, kurį atliks Liet. Operos solistė Danutė Stankaitytė. Vėliau seks vakariėnė ir šokiai, kurių metu gros orkestras.

ALG Sąjungos valdyba

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Vasaros sezono uždarymui rugsėjo 12 d. New Liberty Parke šv. Antano parapija rengia gegužinę. Pažymėtina, kad šios gegužinės pelnas skiriamas bažnyčios puošimui. Parapijos klebonas kun. J. V. Stanevičius intensyviai ruošiasi bažnytelę atremontuoti ir laukia parapijiečių paramos. Bažnyčią norima išremontuoti pagal naujosios liturgijos reikalavimus.

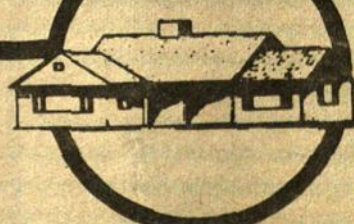
Visi detroitiečiai kviečiami atsilankyti į šią parapijos gegužinę.

• Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirmininkas Kazys Veikutis susirgo ir gydomsi Forde ligoninėje. (am)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
INSURED SAVINGS



JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Darbo Diena (Labor Day) švenčiama pirmadienį, rugsėjo 6 d. ir ta proga nei paštas nei kitos įstaigos neveiks.

Dirva ta proga pirmadienį, rugsėjo 6 d., neišeis ir sekantis numeris bus išleistas rugsėjo 8 d.

Po to Dirva vėl pasirodys 3 kartus į savaitę.

• Vokietijos LB Krašto Valdybai prašant, PLB Valdyba sudarė Komisiją Vasario 16 Gimnazijos reikalams, į kurią sutiko įeiti: dr. P. Karvelis iš Vokietijos LB, dr. P. Radvila iš Šveicarijos LB ir inž. V. Adamkavičius iš JAV LB.

• Vytautas Kavolis išspausdino straipsnius meno sociologijos klausimais šių metų pavasariuose *The Anthropological Quarterly*, *The Pacific Sociological Review*, ir *The Wisconsin Sociologist* ir vasariniuose *Social Research*, *The American Journal of Economics and Sociology* ir *Social Research* numeriuose.

• Ryšium su Suslovo padarytais pareiškimais Vilniuje, š. m. liepos 17 d., minint Lietuvos pavergimo 25 metų sukaktį, Lietuvos atstovas Washingtono yra įteikęs Valstybės Departamentui atitinkamą notą. Joje paaiškinta, kad sovietinis režimas buvo Lietuvoje įvestas Raudonosios Armijos pagalba. Notoje pabrėžta, kad tai padaryta su lauzant duotus Lietuvai iškilmingus pasižadėjimus gerbti jos teritorinį integralumą ir politinę nepriklausomybę.

MIRĖ N. ZVEREVAS

Prancūzijoje saulės smūgio ištiktas mirė įžymus baletininkas N. Zverevas.

Lietuviams jis yra labai gerai pažįstamas, ir Lietuvos teatrui labai daug nusipelnęs, nes kelerius metus buvo Kauno baletto teatro baletmeisteriu, išauklėjo ne vieną gerą baletininką ir Lietuvos baletto teatrą pakėlė į pasigėrėtiną aukštumą bei išvedė į tarptautinę sceną.

N. Zverevas rengėsi atvykti į JAV. Tuo rūpinosi jo buvusios bendradarbės Kauno baletė Vera Nemėnovič, dabar gyvenanti New Yorke, ir Tatjana Vasiliauskienė - Babuškinaitė, gyvenanti Bostone, pas kurią velionis turėjo atvažiuoti.

BOSTON

MIRĖ K. KRIŠČIUKAITIS

Š. m. rugpjūčio mėn. iš 24 į 25 d. naktį netikėtai širdies smūgio, mirė archi-



tektas Kazys Kriščiukaitis, sulaukęs 64 m. amž. Paliko žmoną, dukterį ir 4 anūkus.

LF ŠIMTININKAI

Bostono lietuvių kolonijoje priskaitoma virš 35 šimtininkų, kurie įstojo į Liet. Fondo narius ir, kurie yra registruoti per vietos fondo skyrių. Žinoma, yra ir daugiau narių, kurie į fondą įstojo betarpiu. Pav., inžinierių sąjunga ir kiti.

Vistiek, palyginus, tai labai kuklus skaičius lietuvių, kurie supranta to fondo reikšmę ir tikslą.

Nuo šimtininkų neatsilikę Ona ir Antanas Vilėniskiai. Jie per Liet. Fondo skyriaus narį Bronių Utenį irgi su šimtaine įstojo į narius.

(bu)

NEW YORK

• Prof. Algirdas Julius Greimas kalbės New Yorke rugsėjo 3, penktadienį, 8 v. v. Carnegie Endowment patalpose (345 E. 46th St., Manhattan). Prof. A. Greimas šiame krašte yra pirmą kartą. Jis daktaro laipsnį gavo Paryžiuje Serbonos universitete 1949 m. Nuo to laiko profesoriavo Aleksandrijos ir Ankaros universitetuose, vasaromis dėstydavo prancūzų civilizaciją Serbonoj studijuojantiems užsieniečiams, o vėliau buvo Potiers universiteto humanitarinių mokslų ir literatūros fakulteto prancūzų kalbos katedros vedėjas. Šią vasarą dr. A. Greimas dėstė Toronto universitete, o sugrįžęs Paryžiu pereiš aukštųjų mokslų mokyklon, kur vadovaus bendrosios semantikos katedrai. Spauda besidomintiems lietuviams dr. A. Greimas pažįstamas iš straipsnių *Metnyse*, *Dirvoj*, *Darbe*, *Santarvėj*, *Minty* ir *Literatūros Laukuose*. Prof. A. Greimas New Yorke kalbės apie išeivių santykių su Lietuva. Visi suinteresuoti kviečiami atsilankyti.

New Yorko mugės Better Living Center skyriuje suruoštos Lietuviškų Vestuvių lėlių parodos -- globos komiteto narės svarsto lėlių telkimo reikalą parodai išlaikyti. Nuotraukoje iš kairės: Marija Šalins, Aldona Savicunas, Helen Vyzlūtė-Kulber, C. Karpavičiūtė-Genevich, Loreta Stuklenė. Stovi: A. Petrash, A. Binkins, B. Spudienė, Helen Venis, Lilian Paulik.



Ligija Bieliukienė, General Federation Womens Clubs tarybos narė.

Lietuve tarptautiniame moterų forume

Ligija Bieliukienė yra pažįstama mūsų kultūriniam gyvenime, kaip gabi, talentinga visuomenininkė, tokią ją suskubo pažinti ir tarptautinis moterų pasaulis. L. Bieliukienė yra pasaulinės organizacijos — General Federation Womens Clubs tarybos narė. Ji, kaip šios organizacijos aukšta pareigūnė, lanko organizacijos klubus plačia pasaulyje. GFWC organizacija turi vienuolika milijonų narių, veikia 53-jose atskirose valstybėse, viso apima 1600 paskirų klubų. Kur tik L. Bieliukienė lankosi, kur tik kalba, visur kelia ir ryškina Lietuvos laisvės reikalą. Šiomet, bir-

želio mėnesyje, ji kalbėjo GFWC organizacijos metiniame klubų atstovų suvažiavime New Orleans, kur dalyvavo iš viso pasaulio apie du tūkstančiai atstovių. L. Bieliukienė šiame suvažiavime Lietuvos laisvės reikalą pristatė gana jautriai, daugelis atstovių net braukė ašaras. Vietos spauda L. Bieliukienės kalbą pridavė išskirtinos reikšmės, dienraščiai jos kalbą plačiai komentavo.

Lietuvos okupacijos 25-kių metų sukakties proga, L. Bieliukienė pastangomis ir rūpesčiu Libano spaudoje buvo patalpinti net keturi ilgi straipsniai Lietuvos laisvės reikalui. Šios pat sukties proga L. Bieliukienė buvo iškviesta pokalbiui spaudai keturių paskirų Amerikos valstybių laikraščių reporterių: San Diego, Cal., New Orleans ir Huston, Texas, New Yorko. Visuose savo pasikalbėjimuose ji kėlė, ryškino Lietuvos esamą, padėtį ir jos laisvinimo reikalą. Ji Lietuvos laisvės problemą pristatė, kaip viso laisvojo pasaulio problemą...

Pasaulinio masto organizacija — GFWC leidžia ir savo biuletenį, pavadintą "COUNCIL OF INTERNATIONAL CLUBS". Biuletinio spausdinama trys milijonai egzempliorių. L. Bieliukienė vėliausiam šio biuletinio numeriui pateikė ir yra išspausdinta plačiai žinių iš lietuvių moterų gyvenimo, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos veiklos. Plačiai aprašytas LMKF suvažiavimas, įvykęs New

Aukos Dirvai

I. Gatauris, Cleveland	4,00
J. Povilaitis, Omaha	1,00
A. Benas, Cleveland	4,00
Dr. P. Vileišis, Middlebury	10,00
D. Adomaitis, Chicago	4,00
St. Bajorinas, Waterbury	2,00
C. Modestavičius, Chicago ..	4,00
J. Krivis, Rochester	3,00
J. Sostakas, Detroit	2,00
J. Stimburs, Cleveland	5,00
Dr. J. Yčas, Toronto	10,00
J. Montvila, Chicago	4,00
V. Poderis, Chicago	4,00
Dr. J. Senikas, St. Jean	8,00
L. Kapeckas, Hartford	1,00
Dr. D. Naikauskas, Windsor	4,00
ALT S-gos E. Chicago Sk	16,00
S. Kozak, Cleveland	1,00
V. Matulevičius, Cleveland	1,00

Yorke. Biuletenį puošia kelios nuotraukos iš šio suvažiavimo. Pateikta žinių ir iš Europos moterų veiklos: Italijos, Prancūzijos, Vokietijos. Biuletinis yra gana įdomus: jame galima rasti žinių apie viso pasaulio moterų gyvenimą.

L. Bieliukienėi veikti pasaulinėje plotmėje kalba nesudaro sunkumo: ji laisvai kalba net šešiomis svetimomis kalbomis. L. Bieliukienė bene bus pirmoji lietuvė moteris taip aukštai pakilusi pasaulinėje moterų veikloje ir plataus moterų pasaulio pažįstama.

(rj)

CHICAGO

• Chicagos Aukštesnioji Lituanistikos mokykla, veikianti Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., mokslo metus pradeda rugsėjo 11 d.:

9 val. ryto senųjų mokiinių registracija;

9 val. 30 min. pataisų egzaminai, vasaros darbų grąžinimas ir patikrinimas;

10 val. 30 min. naujųjų mokiinių registracija ir egzaminai. Registracijos ir egzaminų mokesčiai po 3 dol., už mokslą — 35 dol. metams.

Mokykla laikosi LB JAV švietimo tarybos nuostatų ir programos. Į mokyklą priimami mokiniai, kuriems šiais metais sueina 12 metų ir vyresni. Išimtiniais atsitikimais priimami ir 11 m. Baigę lituanistinių mokyklų 8 skyrius priimami į mokyklą be egzaminų. Tą dieną jie sumoka registracijos mokesčio ir pristato pažymėjimą. Nebaigę laiko stojamuosius egzaminus iš pradžių mokyklos kurso. Ypatingas dėmesys kreipiamas į lietuvių k. mokėjimą raštu (diktantas ir atpasakojimas) ir žodžiu (mokėjimas skaityti ir atpasakoti). Laiką egzaminus į aukštesnes klases turi mokėti neršokamų klasių kursą. Informacijai skambinti po 6 val. v. LU 5-2629. (sk.)

• COSMOS PARCELS EXPRESS ir Cosmos Travel Bureau korporacijų prezidentas Gabriel Reiner tik ką grįžo iš Sovietų Sąjungos, kur jis buvo nvykęs su Amerikos lengvosios atletikos sportininkais.

Gabriel Reiner rado progos paskalbėti su Vnešposyltorg vadovaujantiems asmenims dovanų siuntinių reikalą. Jis patyrė, kad artimesnis bendradarbiavimas su Vnešposyltorg pareigūnais ir skubesnis siuntinių pristatymas ateityje yra užtikrintas.

G. Reiner taip pat išskalbėjo su Inturisto pareigūnais ir svarstė išplėstą 1965-66 metų turizmo programą. Šioje srityje bus daroma daugiau palengvinimų ir teikiamas geresnis patarnavimas iš Sovietų pusės.

G. Reiner būtų malonu išgirsti atsiliepimų apie minėtas lengvatas.

(sk)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Vilties Draugijos nariui, Dirvos
rēmėjui ir tautinės srovės veikėjui
KAZIUI KRIŠČIUKAIČIUI
mirus, šeimai ir artimiesiems gilia
užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

Korp! NEO-LITHUANIA liūdi netekusį savo
nario Fil. Inž.

A. A.

KAZIO KRIŠČIUKAIČIO,
kuris mirė Bostone. Jo žmonai Dr. BRONEI, dukrai
VIOLETAI ir artimiesiems reiškiamo kuo
nuoširdžiausią užuojautą

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

Mielam bendradarbiui

A. A.

inž. **KAZIUI KRIŠČIUKAIČIUI**

netikėtai mirus, jo žmoną BRONĘ, dukterį VIOLETA
su šeima, gimines bei artimuosius nuoširdžia
užjaučia

Lietuvių Enciklopedija

Mielą Ponį **SOFIJĄ RAČINSKIENĘ** ir sūnų
ARVYDĄ, jų brangiam vyrui ir tėvui

A + A

ANTANUI RAČINSKUI

Vokietijoje mirus, reiškiamo gilia ir nuoširdžia
užuojautą

Janė ir Juozas Daunorai

Brangiai Bičiulei

ONAI KARPIENEI

mirus, **KAZIUI S. KARPIUI** ir artimiesiems reiš
kiu giliausią užuojautą ir kartu su jais liūdžiu

Barbara Darlys

Architektui-inžinieriui

KAZIUI KRIŠČIUKAIČIUI

mirus, mylimai žmonai BRONEI, dukrai VIOLETAI
su šeima ir artimiesiems, nuoširdžia užuojau
tą reiškia ir kartu liūdi

Staškevičių ir Mašiotų šeimos